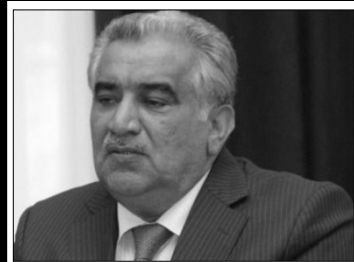

Şirkətin 350 min manatını mənimşədilər

ANA XƏBƏR

Əhəd Əbiyev
vəzifəsindən
azad edildi

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

№25 (3268) 18 İyul / 2023-cü il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

Goranboylu hərbiçilərdən Prezidentə "İmdad ərizəsi"

"Sələmçi Əsədov qardaşları bizə 2000 manat pul verib, 20 000 manata imza etdirirdilər..."

Rza Vəzirini bizim
məmurlarla nə bağlayır?

3

GÜNÜN NƏBZİ

Müsahibə

"Narkotikdən
qazanılan vəsaitlərə
göz yumulursa,
mübarizə dedi-qodudan
o tərəfə getməyəcək"

Fazil Mustafa: "Nakomaniyaya qarşı
mübarizə dövlət siyasətinin prioritet
məsələsinə çevrilməlidir"

8

Fakt

"Evimiz, bağımız və
mağazamız Baylar Eyyubovun
göstərişi ilə əlimizdən alınıb"

Bakı şəhər sakini Kəmalə Abdullayeva
tərəfindən Prezidentə müraciət

7

Region

"Aldanan" Putin və
ABŞ-in Rusiya planı

Kreml Qərblə gizli danışıqlarda
nəyə nail olmaq istəyir?

9

Ölkə

Sahibkarlar külli miqdarda pullarının
mənimşəndiyini iddia edir

"Etibarımızdan sui-istifadə edən "SC
CONSTRUCTION" MMC-nin sahibi
Qalib Təhməzov bizə düşəcək külli
miqdara pulu ələ keçirib"

6

Toplum

Astara sakini polis
aməkdəşi tərəfindən ölümə
təhdid edildiyini deyir

Famil Bağirov: "Polislər 70 yaşlı ananın
savadsızlığından istifadə edərək onu şöbəyə
dəvət edib, boş kağıza imza atdırıblar..."

10

Ölkə

Məktəb direktoru
itthamlara cavab verdi

Sevər Ağayeva şikayətçi Hikmət
Rüstəmovun onun barəsində məqsədli
şəkildə şər-böhtan yaydığını bildirdi

6

Şikayət

Dəri-Zöhrəvi Mərkəzinin baş
həkimisi haqda şok itthamlar

İşdən qanunsuz olaraq çıxarıldığını
deyən Nərin Qəzənfərova Prezidentə
müraciətində Muşviq Zeynalov
barəsində ciddi faktları açıqlayıb

13

Ən böyük düşmənimiz kimdir:
ermənilər, yoxsa Rusiya irticası?

Oktyabr çevrilişindən əvvəlki dövrlərdə baş ve-
rənlərdən danışanda bir qatda olaraq "çarizm",
"çar ordusu", "çar irticası" sözlərini işlətməmişik.
Onda da "rus" sözünü uzaqda tutmuşuq, bu lap
yuxarıdan gələn əmr idi. Hamı da bu əmri canla-
başla yerinə yetirirdi. Müstəqil də olduq, amma
köhnə şəkərimizdən əl çəkmədik. Bakıda, Quba-
da, Muğanda, Şamaxıda tükürpədicilər qətləmlər baş
verdi, erməniləri suçladılar. Bəli, onların törətdiklə-
rini qələmə almaq asan deyil, bütün cinayətlərini,
qətlə yetirdikləri insanların sayını da bilirik. Am-
ma unuduruq ki, qətləmi təşkil edib ermənilə-
ri silahlandıran ruslar idi...

5

Azərbaycanda tanınmış qida
şirkətinə kiberhücum edildi

Ələ keçirdikləri məlumatları 60 000
manata satan dəstə üzvləri saxlanıldı

Qida sektorunda iri şirkətlərdən birinin şəbəkə və
data serverlərinə kiberhücum edərək 60 min ma-
nat tələb edən dəstə üzvləri saxlanılıb. Hurriyyet-
.az xəbər verir ki, bu barədə Daxili İşlər Nazirli-
yinin (DİN) Mətbuat Xidmətindən məlumat veri-
lib. Bildirilib ki, Azərbaycanın qida sektorunda iri
şirkətlərdən birinin şəbəkə və data serverlərinə
kiberhücum olması barədə DİN-ə məlumatlar
daxil olub...

2

Baxış

Xəbər

Trotskinin qatili necə ələ alınmış...

Lev Trotskinin 1940-cı ilin avqustunda Meksikada öldürülməsindən uzun illər keçir. Bu mövzuda çoxlu məqalələr, kitablar yazılarsa da, sənədli və bədii filmlər çəkilsə də hələ də yeni məlumatlar üzə çıxmaqdadır.

Bu qətlə İspaniya vətəndaşları iştirak etdiyindən son illər bu ölkənin mətbuatında, xüsusən də Kataloniyanın mətbuatında (qətlə iştirakçıları bu bölgədən olublar) həm arxiv sənədlərindən, həm də veteranların xatirələrindən götürülmüş yeni, hələ də naməlum detallar dərc olunmaqdadır.

"Azadlıq" radiosunun rus xidmətinin (radiosvoboda) Madriddə yaşayan müəllifi Viktor Çeretski üzə çıxan yeni məlumatlardan istifadə edərək icmal hazırlayıb.

Sənədlərdən məlumdur ki, Trotskini öldür

rən 30-cu illərin ikinci yarısında İspaniyada baş verən vətəndaş müharibəsi zamanı NKVD (Sovet İttifaqı Xalq Daxili İşlər Komissarlığı)sıralarına cəlb edilmiş İspaniya Respublika ordusunun 27 yaşlı mayoru Xayme Ramon Merkader del Riodur.

O da məlumdur ki, Trotskinin qatili törətdiyi bu əməldən 20 il sonra Lenin ordeni və Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Qızıl Ulduzu ilə təltif edilib. Merkaderin tərcümeyi-halını araşdıran İspan tədqiqatçısı Alvaro Martinezun məlumatlarına görə, o, İspaniyada burjuva ailəsində anadan olub. Atasının tekstil sənayesi ilə maraqlanan kataloniyalı sənayeçi idi.

Anası Karidad del Rio Kubada anadan olub və valideynləri ilə birlikdə Barselonaya mühacirət edib. Çoxsaylı mənbələr onun eksentrik xarakterə malik olduğunu, ciddi psixi xəstlikdən əziyyət çəkdiyini göstərir.

Psixiatrik xəstəxanaya yerləşdirilən və bir neçə dəfə intihara cəhd edən Karidad ailəsindən boşanaraq (gələcəkdə Trotskini qətlə yetirəcək oğlu) uşaqla Fransaya köçür. Siyasətlə maraqlanmağa başlayan Karidad bu zaman kommunistlərlə yaxınlaşır. İspan, fransız, ingilis və katalan dillərini bilən Ramon Merkader isə otel idarəçiliyi məktəbini bitirəndən sonra 1931-ci ildə İspaniyaya qayıd və Barselonadakı Ritz otelində işləməyə başlayır. Eyni zamanda kommunist gənclər təşkilatları ilə tanış olur. İnqilabi mübarizədə iştirak etməyə başlayır. O, həbs edilir və bir neçə ay Valensiya həbsxanasında saxlanılır.

General Frankonun 1936-cı il iyulun 18-də qaldırdığı hərbi üsyandan sonra Merkader özünü yalnız həmin ilin fevralında yaradılmış sol Xalq Cəbhəsi hökumətinin müdafiəçiləri

nin önündə tapır. Araqon cəbhəsindəki xidmətlərinə görə leytenant rütbəsi alır. 24 yaşında könüllülərdən ibarət batalyon təşkil edir və həmin batalyonla Madrid cəbhəsinə göndərilir. Qısa müddətdə ona mayor rütbəsi verilir. Bu arada Merkaderin anası Karidad da İspaniyaya qayıdır və aktiv siyasi fəaliyyət göstərir. Onun adı Xalq Cəbhəsinin müdafiəçilərinin düşərgəsində geniş tanınır.

Vətəndaş müharibəsinin başlaması Merkaderin uşaqlıqdan hərbiçi olmaq arzusunun reallaşdırır. Müxtəlif cəbhələrdə döyüşən Merkader iki dəfə yaralanır və 1937-ci ilə Barselonaya gəlir. Bu zaman onun NKVD tərəfindən ələ alındığı güman edilir. Beləki həmin vaxt Xalq Cəbhəsinin tərəfdarları arasında çoxsaylı sovet NKVD nümayəndələri olub. Onlardan biri də İspanları ələ alan NKVD-nin "General Kotov" təxəllüsü ilə tanınan nüma

yəndəsi Naum Eytingon olub. Məhz Merkaderin anası Karidad oğluna daha çox təsir etmək imkanını nəzərə alaraq, ələ alıb.

"General Kotov" Merkaderi Sovet İttifaqının xeyrinə gizli iş üçün uyğun bir şəxs kimi çox bəyənir. Ramon ordudan uzaqlaşdırılır və o casus kimi yetişdirilməyə başlanılır.

Anasının oğluna yazdıqlarından: "Sən öz taleyini seçmək hüququna sahib deyisən, bizim heç birimizin belə haqqı yoxdur. Biz [kommunist] partiyamızı bizə dediyini edirik. Birdefələk yadında saxla: sən fikirləşməməlisən, itaət etməlisən, özbaşına hərəkət etməməlisən. Sən heç nəyə qərar vermirsən, sadəcə əmrilərə əməl edirsən. Mənim vəsiyyətim yoldaş Stalinin vəsiyyətidir. Stalin isə hamımız üçün düşünür." Ananın oğluna məsləhəti belə idi. NKVD nümayəndəsi Naum Eytingonun Merkaderin anasını özünəməxsus şəkildə ələ alıb. İki dəfə evlənen, üç uşaq atası olan "General Kotov" növbəti dəfə Stalinin ideyaları uğrunda özünü Karidadının sevgilisi elan edir. Məhz elə bir ailəni ələ almağı bacaran Naum Eytingon Sovet İttifaqının ən yüksək ordeni olan Lenin ordeni ilə təltif edilir. Eyni orden Kremlə Merkaderin anası Karidadda da verilib. NKVD-nin ələ almasından sonra Ramon Merkaderin adı dəyişdirilir və o Jak Mornar olur. Qurulan uydurma tərcümeyi hala görə, o, fotoqrafdır, varlı Belçika ailəsinin əsillindəndir. Atasının diplomatdır.

Tədbirlər planı tərtib edilir. O, Mornar adı ilə həm də fotoqraf kimi 1938-ci ildə Parisdə Trotskinin təsdiqi ilə Dördüncü İnternasional yaratmaq niyyətində olan trotskiçi qruplarla əlaqə qurur. Bu konqresə müxtəlif ölkələrdən, o cümlədən ABŞ-dan qonaqlar qatılır.

Mornar Nyu-Yorkdan gələn yəhudi əsilli trotski tərəfdarı, ixtisasca psixoloq olan Silvia Ageloff adlı xanımı aldadaraq ələ almağa nail olur.

Tanış olduqları ikinci gün bir-birlərinə dəliçəsinə aşıq olurlar, lakin qısa müddət sonra Silvia Nyu-Yorka qayıtmalı olur. Merkader ona aşıq olduğunu, hər şeydən əl çəkib evlənməyə hazır olduğunu deyir. Bir müddət sonra, artıq İkinci Dünya Müharibəsi başlayandan sonra o, sevgilisini axtarmaq üçün Amerika-yə yollanır. NKVD niyə məhz bu qadını Merkader üçün seçdi? Çünki onun bacılarından biri Rut Ageloff Meksikada Trotskinin kargüzarı idi. Bu, "düşmən"ə yaxınlaşmaq və onu öldürməyə hazırlamaq üçün yaxşı imkan idi.

Meksika və ABŞ prokurorluğunda aparılan araşdırmalardan o da üzə çıxıb ki, rus dilində danışa bilən Silviya heç də sevgi ilə aldadılmış biri olmayıb. O, Merkaderin nə ilə məşğul olduğunu çox yaxşı bilib və ona bu işdə fəal yardım edib. Məhkəmə araşdırmalarından aydın olub ki, Merkaderdən 4 yaş böyük olan amerikalı xanım elə Merkader kimi NKVD-nin agentı olub. Bu tarixçəni araşdıran ekspertlərin rəyinə görə, Silviya Ramonla Parisdə yaxın rəfiqəsi, qatı stalinçi və NKVD-yə işləyən Rubi Vayl vəsiyyəti ilə tanış olub. Silviyanın ailəsi oktyabr çevrilişindən əvvəl Rusiyadan mühacirət etmiş, sonra isə bolşeviklərə rəğbət bəsləmiş bir ailə olub.

Onun böyük bacısı Hilda 1930-cu illərin əvvəllərində Moskvaya səfər edib və Leninin həyat yoldaşı Nadejda Krupskayadan müsahibə götürüb. Bundan başqa onun Amerika mətbuatında Sovet Rusiyasının "böyük uğurları" haqqında yazıları böyük səs-küyə səbəb olub. Merkaderi Trotskinin evinə gətirən, onu tam etimada layiq bir şəxs kimi - özünün qanuni həyat yoldaşı və trotski pərəstişkarı kimi təqdim edən Silvia Ageloff olub.

Nyu Yorkda Merkader və Silviyanın romantikası davam edib. Beləliklə, bütün dostları Ramonun həqiqətən ona ehtirasla aşıq olduğuna əmin olublar. Sonra Silviya, zahirən öz təşəbbüsü ilə kiçik bacısının yanında olmaq və liderin, yəni Trotskinin ideyalarını daha yaxşı öyrənmək üçün Mexikoya getməyə qərar verir.

Merkaderə gəlincə, o vaxta qədər o, adını və soyadını yenidən dəyişmişdi. İndi o, Kanadadan olan mədən mühəndisi Frenk Ceksondur. O, ad dəyişikliyi Belçikada hərbi xidmətə çağırılmaq istəməməsi ilə izah edir. Bu dəfə uydurulmuş əhvalata görə, Trotskizmə açıq-aşkar maraq göstərməyən Silviyanı ardınca Meksikaya aparır. 1940-cı illərin əvvəllərində Trotski ilə görüşəndə o, özünü bizneslə məşğul olan sahibkar kimi təqdim edir. Eyni zamanda, Merkader trotskiçilər arasında tanışlıq dairəsini genişləndirir və indi onların liderinin inqilabi ideyalarına valeh olduğunu bəyan edir. O, Trotskiyə sui-qəsd edənə qədər onunla təxminən 10 dəfə görüşür.

(Ardı var)

Əyləncə səhifəsi

Azərbaycan toyu dünyada gündəm oldu: stolu ağzında daşdı, araq süzdü...

Son günlər sosial şəbəkələrdə Azərbaycan toylarının birində çəkilmiş görüntülər gündəm olub. Hurriyyet.az xəbər verir ki, Bərdədə keçirilən toy mərasimində maraqlı hadisə yaşanmış.

Belə ki, rəqs edənlərdən biri stolu ağzı ilə qaldırıb, saha sonra rəqs edə-edə həmin stolu üzərindəki stəkanlara spirtli içki süzüb. Qeyd edək ki, sözügedən görüntülər dünyanın məşhur sosial şəbəkə hesablarında paylaşılıb.

İbarhim Tathısəs yeni albom hazırlayır

2011-ci ildə başından aldığı gələ yarasından sonra heç kim onun bir daha mahnı oxuyacağını düşünmürdü. İbrahim Tathısəs isə inadına həmin həyatda qaldı, həm də səhnədə.

Lent.az-ın xəbərinə görə, müğənni dünən Bodrum Yalıvıkda verdiyi konsertdə tezliklə yeni bir albomunun çıxacağından danışmış. O, alboma bir neçə yeni mahnı yazdığını söyləyib. Tamaşaçıların ürək sözlərini paylaşan İmperator deyib: "İşləməsəm paslanıram, iş mənim üçün çox önəmlidir. Çiyərim pas tutar, pas sevmirəm. Ətrafımdakı insanlar mənim hər şeyimdirlər, onlar üçün ölürəm".

Əmrah 15 ildən sonra səhnəyə çıxdı

Müğənni Əmrah 15 illik fasilədən sonra ilk dəfə canlı konsert verib. Lent.az-ın Türkiyə mediasına istinadən xəbərinə görə, müğənni çox həyəcanlı olduğunu söyləyərək, izləyicilərinin qarşısına baxımlı formada çıxma bilmək üçün əmək sərf etdiyini deyib.

"15 ildir canlı konsert vermərəm. Ona görə ilk gündəki qədər həyəcanlıyam. Çox darıxmışam", - o qeyd edib. Əmrahın bu konserti Kiprdə baş tutub.

Təsisçi:
Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:
Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85
012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:
Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:
Hurriyyet.az
E-mail: hurriyyet@mail.ru
Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:
AZ 1008, Bakı, akademik
Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.
Əlyazmalar geri qaytarılmır.
Redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnilir və "Futbol+ servis" mətbəəsində çap edilir.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Əhəd Abıyev vəzifəsindən azad edildi

Əhəd Mikayıl oğlu Abıyev Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilib. Bununla bağlı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Sərəncam imzalayıb.

Qeyd edək ki, Ə.Abiyev 2011-ci ildə Daşkəsənə icra başçısı təyin olunub.

Poplis Goranboyda əməliyyat keçirdi: saxlanılanlar var

Goranboy Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində yerli mobil operator şirkətinə məxsus ötürücü stansiyalardan oğurluq etməkdə şübhəli bilinən şəxslər saxlanılıb.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Mətbuat Xidmətinin Gəncə regional qrupundan bildirilib.

Araşdırmalar zamanı məlum olub ki, Sumqayıt şəhər sakinləri Vüqar Məmmədov, Rəşid Behbudov, Sahib Şirəliyev və Bakı şəhər sakinini Nəsimi Qurbanov cari ilin müxtəlif vaxtlarında işlədikləri şirkətin Tərtər, Daşkəsən, Yevlax və Goranboy rayonlarındakı ötürücü bazalarından ümumi dəyəri 30.000 manata yaxın enerji bloklarını oğurlayıblar. Dindirilmə zamanı saxlanılan şəxslər törətdikləri cinayət əməllərini etiraf edərək, sözügedən enerji bloklarını satdıqlarını bildiriblər.

Faktlarla bağlı Goranboy Rayon Polis Şöbəsinə cinayət işi başlanılıb araşdırmalar davam etdirilir.

İsmayılıda dəhşətli qətl

35 yaşlı qadın bıçaqlanaraq öldürüldü

İyulun 17- də saat 14 radələrində İsmayılı rayonu Təzəkənd kəndində 1988-ci il təvəllüdlü Bədəlova Aytən Etibar qızının kəsilmiş-deşilmiş xəsarətlərdən ölməsi barədə polise məlumat daxil olub.

DİN-in mətbuat xidmətinin Şəki regional qrupundan verilən məlumata görə cinayət əməlini törətməkdə şübhəli bilinən qadının həyat yoldaşı 1985-ci il təvəllüdlü Bədəlov Etibar Əbülfəz oğlu polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb.

İlkin məlumata görə cinayət hadisəsi ailə münaqişəsi zəminində baş ver verib. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Abşeronda stomatoloq intihar etdi

Abşeron rayonunda həkim intihar edib. "Qafqazinfo" xəbər verir ki, 1986-cı il təvəllüdlü Sarvan İbrahimov yaşadığı Masazır qəsəbəsi Abşeron Gənclər şəhərciyindəki mənzildə çoxsaylı dərman həbləri qəbul edib. O, zəhərlənmə diaqnozu ilə xəstəxanaya yerləşdirilsə də, vəfat edib. S.İbrahimovun stomatoloq kimi fəaliyyət göstərdiyi bildirilir. Hadisə ilə bağlı Abşeron Rayon Prokurorluğunda araşdırma aparılır.

Bakıda dəhşət: kişi özünü qaz borusundan asdı

Bakıda intihar hadisəsi baş verib. Hadisə paytaxtın Xətai rayonu, Əhmədli qəsəbəsində qeydə alınıb. Lent.az xəbər verir ki, 39 yaşlı Elnur Aydın oğlu Cəfərov yaşadığı evin qarşısındakı qaz borusundan özünü asıb. Onun asılmış meyitini qonşuları aşkar edib. İntiharın səbəbləri məlum deyil. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

"Səderək" ticarət mərkəzində oğurluq

Mağazadan 10 min manat apardılar

"Səderək" Ticarət Mərkəzində oğurluq olub. Hurriyyet.az xəbər verir ki, ticarət mərkəzində yerləşən Nəmət Xaspoladova məxsus mağazadan 10 min manat pul oğurlanıb.

Mağaza sahibi bu barədə polise şikayət edib.

Azərbaycanda tanınmış qida şirkətinə kiberhücum edildi

Ələ keçirdikləri məlumatları 60 000 manata satan dəstə üzvləri saxlanıldı

Qida sektorunda iri şirkətlərdən birinin şəbəkə və data serverlərinə kiberhücum edərək 60 min manat tələb edən dəstə üzvləri saxlanılıb.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Mətbuat Xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, Azərbaycanın qida sektorunda iri şirkətlərdən birinin şəbəkə və data serverlərinə kiberhücum olması barədə DİN-ə məlumatlar daxil olub. Kiberhücumu həyata keçirən şəxslərin şifrələnmiş məlumatları polis əməkdaşları tərəfindən diqqətlə təhlil olunub və tətbiqi proqram təminatları vasitəsilə həmin şəxslərin kimliyi və

koordinat məlumatları təyin edilib.

Keçirilən əməliyyat-texniki tədbirlər nəticəsində cinayəti törədən dəstə üzvləri Murad Rzayev, İbrahim Ələsgərov və Elvin Əliməmmədov xüsusi alqoritmlərdən və sosial mühəndislik üsullarından istifadə edərək şirkətin serverlərində yerləşən kommersiya sirri təşkil edən məlumatlara məsafədən giriş etməyə müvəffəq olmaqla ələ keçirdikləri məlumatları 60 000 manata satarkən saxlanılıblar.

Onlar məlumat axınının davamlılığını təşkil edəcəklərinə dair vədlər verərək hər ay üçün əlavə 10 000 manat ödəniş tələb ediblər.

Faktlarla bağlı Cinayət Məcəlləsinin 271.2.2 (qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən kompyuter sistemində qanunsuz daxil olma) və 272.2.2 (qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən kompyuter məlumatlarını qanunsuz ələ keçirmə) maddələri ilə cinayət işi başlanılaraq adıçəkilən şəxslər barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Şirkətin 350 min manatını mənimsədilər

Baş Prokurorluq açıqlama yaydı

Azərbaycanda şirkətlərin 350 min manatı mənimsənilib. Bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat Xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, "Facade" MMC, "Zəhmət-Ruzi" MMC və "Dübrar" su zavodunun mühasibi işləmiş Xəyal Rəşidov, həmin zavodun keçmiş icraçı direktoru Şamil Ağacanovun qanunsuz əməlləri barədə rayon prokurorluğunda aparılmış cinayət işinin istintaqı yekunlaşıb.

Belə ki, istintaqla Xəyal Rəşidovla Şamil Ağacanovun qabaqcadan əlbir olub "Facade" MMC-yə məxsus 106 min 746 manat, "Zəhmət-Ruzi" MMC-yə məxsus 81 min 191 manat və "Dübrar" su zavoduna məxsus 161 min 534 manat olmaqla, ümumilikdə 349 min 471 min məbləğdə pul vəsaitini "Online Banking" (İnternet Bankçılıq) sistemində müdaxilə et-

məklə mənimsəmələrinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

İş üzrə toplanmış sübutlar əsasında Xəyal Rəşidov və Şamil Ağacanov Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2 (mənimsəmə - külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə), 308.2 (ağır nəticələrə səbəb

olan vəzifə səlahiyyətlərindən sui istifadə etmə) və digər maddələri ilə ittiham elan edilməklə barələrində polisin nəzarəti altına vermə növündə qətimkan tədbiri seçilib.

Cinayət işi baxılması üçün Sumqayıt Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib.

İsmayılıda avtomobili sel apardı, sürücü və sərnişin son anda xilas edildi

İsmayılıya qonaq gələn Türkmənistan vətəndaşlarının maşını sel apardı.

Hadisə dünən İsmayılı rayonu ərazisində baş verib. Belə ki, rayonun Yuxarı Zərnava kəndinə qonaq gələn Türkmənistan vətəndaşları olan ər və arvad kəndi tərk etmək üçün çaydan keçməyə cəhd göstəriblər. Yağan yağışlardan sonra Girdimançay çayında suyun artması nəticəsində avtomobil çayın ortasında qalıb. Köməksiz vəziyyətdə qalan qonaqlar

kənd sakinlərinin köməyi sayəsində avtomobildən çıxarıblar.

Əraziyə Fövqəladə Hallar Nazirliyinin canlı qüvvəsi və texnikası da cəlb edilib. Çay boyunca axan avtomobil batdığı yerdən bir qədər aralıda sudan çıxarılıb.

Avtomobil sel suları nəticəsində qismən zərər görsə də, sürücü və sərnişinlər arasında xəsarət alan olmayıb.

Hazırda Zərnava kəndinə gedən yolun bərpası üçün ərazidə texnika işləyir.

Gədəbəyin Söyüdlü kəndində qızıl emalı zavodunun tullantıları üçün süni göl yaradılmasına razı olmayan kənd sakinləri 20 iyun 2023-cü il tarixində etiraz aksiyalarına başladı. Etiraza səbəb təkcə qızıl mədənləri üçün süni göl düzəltmək yox, həm də qızıl emalı zavodunun zəhərli tullantılarının ərazidə toplanması faktoru idi. Sakinlər süni gölün suyunun zəhərli olduğunu və kəndin içməli suyuna qarışdığını, nəticəsində də insanların sağlamlığına mənfi təsir etdiyini bildirdilər.

Məlum olduğu kimi, etirazın qarşısını almaq üçün kənd əhalisinin üzərinə yeridilən polis əməkdaşları sakinlərə qarşı gözyaşardı-cı qaz və rezin güllə istifadə etdi...

Bəzi media orqanları Söyüdlü kəndində baş verən etirazları xarici amillərlə əlaqələndirirlər. Konkret olaraq Gədəbəy hadisələrinin arxasında Qərbin dayandığı ehtimalı səsləndirildi. Həmçinin, bu etirazların təşkilində Rusiyanın adını çəkən media orqanları da var.

Eləcə də Milli Məclisdə Gədəbəy hadisələrinin müzakirəsində deputatlar xarici iz axtarsalar da, bunu tamamilə əsassız sayanlar da oldu. Məsələn, deputat Elman Nəsirov Milli Məclisin iclasında Gədəbəyin Söyüdlü kəndində baş verən proseslərin təşkil olunduğunu, idarə olunduğunu səsləndirdi. Onun sözlərinə görə, bir çox insanlar vəziyyəti düzgün təhlil edə bilmir: "Sosial şəbəkələrdə səsküy yaradanlar elə düşünür ki, hadisələr birdənbirə baş verib. Amma elə deyil, bu təxribat əvvəldən təşkil olunub. Hadisədən bir müddət əvvəl iki nəfər yas yerində pul toplayıblar ki, sözügedən hadisələr təşkil olunsun. Söyüdlü hadisələrinin təşkilində bir sıra adlar çəkilir, istintaq gedir və yeni adlar ortaya çıxır. Bütün bunlar onu göstərir ki, Söyüdlü kəndinin sadəcə vətəndaşları təxribata cəlb olunublar",- deyə o əlavə etdi. Deputatın Söyüdlü məsələsinə "təhlil etməsi" onu deməyə əsas verir ki, etiraz aksiyalarını doğuran nüanslar adı səbəblərdən qaynaqlanır.

Ondan başlayaq ki, Prezident İlham Əliyev 2023-cü ilin 6 ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə Söyüdlü hadisəsinə münasibət bildirərkən Gədəbəyde illərdir qızıl çıxaran şirkətlə də bağlı sərt danışdı. Prezident bildirdi ki, ölkəmizdə işləyən xarici və yerli şirkətlər Azərbaycan qanunlarına hörmət etməlidirlər. Hörmət etməyəcəklərsə, onların fəaliyyəti burada mümkün olacaq.

Məlumat üçün bildirək ki, Gədəbəyin Söyüdlü kəndindəki qızıl yatağı Böyük Britaniyada qeydiyyatdan keçmiş "Anqlo-Asian Mining" şirkəti tərəfindən istismar edilir. Şirkətin əsas payçısı Britaniyanın Vircin adalarında qeydiyyatdan alınmış, İran əsilli ABŞ vətəndaşı Rza Vəziriyə məxsus "R.V.Investment Group Services, LL USA" şirkətidir. "R.V.Invest-

Rza Vəzirini bizim məmurlarla nə bağlayır?

Və yaxud Gədəbəydəki qızıl yatağının bağlanılmasının gerçək səbəbləri...

ment Group Services LL USA" şirkəti "Gədəbəy" yatağında qızıl hasilatı üzrə layihədə 51%, Azərbaycan tərəfi isə 49% paya sahibdir.

Rza Vəziri dünyada qalmaqallı maqnat, mübahisəli və problemli işlərə girməklə məşhurdur. Hələ 2014-cü ildə R.Vəziri Qırğızıstanda qalmaqallı qızıl yatağını almaq istədiyi üçün ölkə rəhbərliyinə qədər məktublar yazıb, o zaman qızıl yatağının istismarı ilə məşğul olan Kanada şirkətini oradan uzaqlaşdırmağa, Qırğızıstandan qovdurmağa çalışırdı. Rza Vəziri hətta Qırğızıstan rəhbərliyinə yazdığı məktubda şirkətləndirici vədlər verərək yazırdı ki, "Kumtor" yatağı "Anglo Asian Mining" şirkətinə verilsə, şirkət gəlirin 70 faizini Qırğızıstan dövlətinə verəcək və özünə cəmi 30 faiz götürəcək. Burada maraqlı bir nüans da qeyd edək ki, Vəzirinin məlum təklifindən az öncə Qırğızıstanın is-sik-Kul vilayətinin sakinləri bu ərazidə yerləşən "Kumtor" yatağını işlədən Kanada şirkətinin qızıl hasilatı zamanı ətraf mühiti çirkəndirdiyini bildirmiş və 2013-cü ilin may ayında "Kumtor" yatağına görə Qırğızıstanın həmin bölgəsində günlərlə davam edən iğtişaşlar baş vermişdi. Belə ki, əhali yolu bağlamış, yerli hakimiyyət orqanı rəhbəri girov götürülmüş, Kanada şirkətinə məxsus maşınlar yandırılmış, polislə toqquşmalar olmuşdu. Əhali Kanada şirkətinin İssik-Kuldan qovulmasını tələb edirdi.

Bu gün isə ölkəmizdə narazılıq yaranan "R.V.Investment Group Services LL USA" şirkətinin Azərbaycan banklarına da daim borcu olub. Hələ 2016-cı ildə şirkətin kredit faizləri, maliyyə vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə görə borc öhdəlikləri 37,7 mln. dollar təşkil edib ki, bu da 2015-ci ilin dekabrın 31-i ilə müqayisədə 11,3 mln. dollar az olub.

Ümumilikdə, şirkətin "Amsterdam Trade Bank"a 19,7 mln. dollar, Azərbaycan Beynəlxalq Bankına 8,2 mln. dollar, "Atlas Copco"ya 1 mln. dollar, "YapiKredi Bank"a 0,9 mln. dollar, "PAŞA Bank"a 4,2 mln. dollar həcmində kredit borcu olub.

Rza Vəzirinin Azərbaycan segmentində "qızıl işi"nə daxil olmasının da maraqlı məqamları var. Bəlkə də bu məqamları "qaranlıq məqamlar" da adlandırmaq olar. Yəqin ki, Azərbaycanın iş dünyası segmentinə "Broker Əbülfəz" kimi tanınan, biznes fəa-

liyyətinə ötən əsrin 90-cı illərin əvvəlində Bakıda siqaret ticarəti ilə girişən Əbülfəz Məlikovu tanımayan olmaz. Ya da ən azın onun soragını eşidib-duymayan olmaz. İddialara görə, o, hazırda "fövqəlnazir" Kəmaləddin Heydərovun adamı kimi tanınsa da, bu sahədəki fəaliyyəti ilə iranlı iş adamı Rza Vəzirinin diqqətini çəkib və qısa müddətdə onun yaxın çevrəsinə sızmağa başlayıb.

İddialara görə, Rza Vəziri ilə tanışlıq Əbülfəz Məlikovun hakimiyyətdəki bir çox nüfuzlu məmur-

İddialara görə, Rza Vəziri ilə tanışlıq Əbülfəz Məlikovun hakimiyyətdəki bir çox nüfuzlu məmurlarla, eləcə də Dövlət Gömrük Komitəsinin keçmiş sədri Kəmaləddin Heydərovla işgüzar münasibətlər qurmasına da kömək olub. Amma iş ondadır ki, Rza Vəziri Məlikovun yaxın münasibətdə olduğu tək İran mənşəli iş adamı deyil...

larla, eləcə də Dövlət Gömrük Komitəsinin keçmiş sədri Kəmaləddin Heydərovla işgüzar münasibətlər qurmasına da kömək olub. Amma iş ondadır ki, Rza Vəziri Məlikovun yaxın münasibətdə olduğu tək İran mənşəli iş adamı deyil. Hələ bir il əvvəl DTX-nın Əbülfəz Məlikovu həbs etməsinə həsr olunmuş KİV-də gedən məlumatlarında açıqlanır ki, Dövlət Gömrük Komitəsinin sabiq sədr müavini, keçmiş deputat, politoloq Cümşüd Nuriyev Əbülfəz Məlikovun Rusiyada böyük biznesi olan, milyarder, əslən erməni olan Ara Abramyanın bacısının əri olduğunu söyləmişdi. Sabiq deputatın bu açıqlamasından xeyli vaxt keçməsinə baxmayaraq, qarşı tərəf bu iddia ilə bağlı hər hansı bir fikir səsləndirməyib, onun dediklərinə münasibət bildirməyib...

Digər məlumatlara görə isə, Əbülfəz Məlikov məşhur iranlı iş adamı Mənuçöhr Əhədpurun yaxın qohumudur. Mətbuatda yayılan iddialara görə, M.Əhədpur da erməni əsillidir və daha əvvəl Manukyan soyadını daşıyıb. Onun İran və Rusiyada böyük biznes şəbəkəsi var. Bəllidir ki, monopoliya tək adamın işi deyil və burada himayədarlıq funksiyası göstərən simaya, yəni "krişa"ya ehtiyac var. "Krişa" isə böyük ehtimalla Kəmaləddin Heydərov ola bilər, necə ki, KİV-lərdə də bu ehtimal

iddia olunub.

90-cı illərin ortalarında ölkə iqtisadiyyatında başlanan inhisarçılığın məhz bu üç şəxsin ortaq iş birliyinin nəticəsi olması məntiqlidir. KİV-lərdə dolaşan məlumatlara görə, idxal-ixracda monopoliya yaradılması Rza Vəzirinin ideyası olub. Monopoliyanın bərqərar olub, işlək mexanizmə çevrilməsini isə Kəmaləddin Heydərov təmin edib. Prosesin icrasına məsul şəxs isə Əbülfəz Məlikov olub. Mənuçöhr Əhədpur isə arxa plan-

Söyüdlü etirazları o qədər də basit məsələ deyil. Bu "trio"ya (haqqında söhbət gedən üçlük barədə iddiaların müəllifi ölkə KİV-ləridir) Əbülfəz Məlikovun İranlı qohumu Mənuçöhr Əhədpuru da daxil etsək, belə bir mənzərə yaranır ki, bu biznes şəbəkəsi trio kimi görünərsə də, əslində "kvartet"dir və İrandan vurub Rusiyadan, Avropadan çıxır. İranın bizə qarşı münasibətini göz önünə alsaq, belə bir ehtimal irəli sürə bilərik ki, Rza Vəzirinin offşor "Anqlo-Asian Mining" şirkətinin Azərbaycandan daşıyıb apardığı qızılın aqibəti heç ürekaçan deyil. Çünki İranın Azərbaycanın vaxtilə işğal olunmuş ərazilərindən narkotrafik kimi istifadə etdiyi gizlin deyil. Buna Qarabağda əklmiş narkotik plantasiyalarını da əlavə etsək, hansı ki, hazırda həmin çətənə plantasiyaları aşkarlanır və aidiyyəti orqanlar tərəfindən məhv edilir, etiraf etməliyə ki, İran üzərimizə narkotik silahı ilə hücumu keçib. Belə bir şəraitdə məqsədi dürrüst vergi ödəməkdən yayınmaq olan Rza Vəzirinin "Anqlo-Asian Mining" şirkətinin nəinki vergi qaçırması, üstəlik İranın çirkli narkotik və s. qaçaqmal pullarının yuyulması üçün qurulmuş maxinasıya-fırıldaqçılıq aparatı olmamasının zamanəti yoxdur. Demək, qaranlıq işbazların offşor şirkətlərin qaranlıq işləkləri ilə Azərbaycanın öz qızılının hesabına piştaxtaaltı savaşa üz-üzə qalması sürpriz olmamalıdır. Azərbaycan dövləti bu offşor şirkətinin işləklərini üzə çıxarmalı, belə şirkətlər vasitəsilə Azərbaycanın milli dövlətçilik maraqlarına öz təbii sərvətlərindən, qızılından qazanan pullarla meydan oxumasına yol verməməlidir.

Ülviyyə ŞÜKÜROVA

P.S. Bəzi KİV-lərdə Rza Vəzirinin "krişası" kimi Prezidentin Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Bəylər Eyyubovun da adı çəkilir. Əslində, Kəmaləddin Heydərovla Bəylər Eyyubovun zaman-zaman "eyni ələ" oynadığını, eləcə də Azərbaycan KİV-lərində bu iki şəxsin dərin bağlarla bir-birilə əlaqəli olduğunu dair kifayət qədər söylənti olduğunu nəzərə alsaq, ikincinin Rza Vəziri ilə yaxınlığı anlaşılandır.

Goranboylu hərbiçilərdən Prezidentə "İmdad ərizəsi"

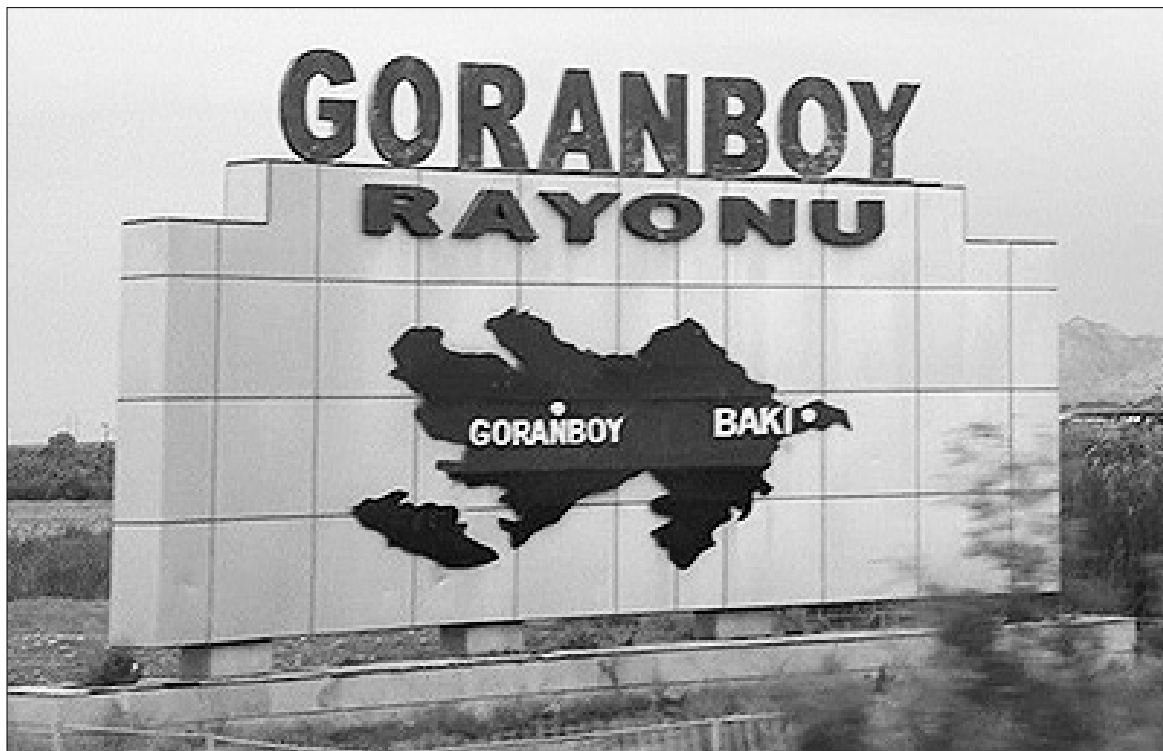
"Sələmçi Əsədov qardaşları bizə 2000 manat pul verib, 20000 manata imza etdirirdilər..."

Goranboy rayon, Aşağı Ağcakənd qəsəbəsinin bir qrup sakini - Şükürov Anar Mahmud oğlu, Süleymanov Həmid Sərxan oğlu, Kazımov Vüsal Ağəddin oğlu, Hüseynov Taleh Səbuhi oğlu, Həşimov Rasib İman oğlu, Bayramov Teymur Ədalət oğlu, Qurbanov Rəşad Qəzənfər oğlu, Səfərov Nicat Elman oğlu, İslamzadə Pərvin Cuma oğlu, Məmmədov Murad Şahniyar oğlu, Niftaliyev Natiq Bəydulla oğlu, Nəsimli Abbasəli İlqar oğlu, Quliyev Vüsal Kamal oğlu, Fərzaliyev Müseyib Kəmaləddin oğlu, eləcə də Xocalı rayon sakini, şəhid övladı, Vətən Müharibəsi qazisi, əsgər atası, Süleymanov Zaur Rəşid oğlu tərəfindən "Hurriyyet" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Baş prokuror Kamran Əliyevə, Daxili İşlər naziri Vilayət Eyvazova, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Əli Nağıyevə "İmdad ərizəsi" ünvanlayan şikayətlər yazılır:

"Bildirik ki, biz hamımız hərbi qulluqçu olmuşuq. Hal-hazırda bir qismimiz hərbi xidmətini davam etdirir, bir qismimiz isə müxtəlif səbəblərdən (müharibə zamanı yaralanma və s.) tərxis olunmuşuq. Bir-mənəli şəkildə hamımız Ali Baş Komandanın əmri ilə Vətən Müharibəsində iştirak etmişik və müxtəlif orden və medallarla təltif olunmuşuq.

Cənab Ali Baş Komandan!

Biz ərizəçilər və yaxın qohumlarımız, qardaşlarımız da daxil, Vətən Müharibəsində Sizin əsgəriniz olaraq iştirak etmişik. Ancaq şikayətimiz bundandır ki, Vətən uğrunda nə özü, nə bir yaxın qohumunu iştirak etməyən, hərbiçilərin zəli kimi qanın soran, onların ailələrinin dağılmasına və işdən çıxarılmasına səbəb olan, Tərtər rayon Şıxarx kənd sakini, sözdə guya "müəllim" olan və 200-300 manat arası əmək haqqı alan Əsədov Əlövsər Hüseyn oğlu və onun qardaşları, biz də daxil olmaqla, bir çox hərbiçinin və qazinin həyatını qara gün edib. Bu adam və onun qardaşları Tərtər rayonu ərazisində xidmət edən bir çox hərbiçilərə yüksək faizlə sələm verir, şantaj və müxtəlif hədə-qorxu ilə elə bir şərait yaradırlar ki, hərbi xidmətdə əziyyət çəkərək aldığımız bütün əmək haqqını bunlara verməyə məcbur oluruq. Onlar cinayət yolları ilə külli miqdarda sərvət sahibi olublar. Qanunsuz olaraq kredit verir, bank fəaliyyətinə oxşar sahibkarlıq fəaliyyəti göstərirlər. Əslində isə, yüksək faizlə sələmə pul verirlər, əvəzində isə dövlətə 1 manat da

"Onlar təkəcə bizə yox, onlarla, bəlkə yüzlərlə hərbiçiyə, qaziyə qarşı bu cür haqsızlıq edib"

olsun vergi vermirlər.

Bu özbaşına qoluzorlu quldur dəstəsi sanki vətəni qoruyan hərbiçilərə qənim kəsiblər. 300 manat maaşla bu qədər var-dövləti hardan qazanıb, soruşan yoxdu. Bu adamı kim müdafiə edir, bunun arxasında kim durur, bilmirik. Onu bilirlik ki, müraciət etdiyi bütün məhkəmələr onun iddiasını təmin edir. O da bu səbəbdən daha da azğınlaşır.

Cənab Ali Baş Komandan!

Əsgər və qazi olaraq Sizə mürüzə ilə bildirmək istəyirik ki, bu Əsədov Əlövsət Hüseyn oğlunun Azərbaycanın 10-dan artıq rayonunun Ədliyyə Nazirliyinin İcra Şöbələrində tələbkar kimi qeydiyyatdadır. Həmçinin, Əsədov Əlövsət Hüseyn oğlu və onun qardaşları barədə Tərtər rayon Prokurorluğuna belə məsələlərlə bağlı müxtəlif illərdə hərbiçilər tərəfindən şikayətlər olub. Məsələn: Xocalı rayon sakini, N sayılı Hərbi hissədə MAXE işləyən Şadmanov Eti-

ram Tahir oğlu tərəfindən 2018- 2019-cu ildə Ələvsətin qardaşı Əsədov Sevdimalı Hüseyn oğlu barəsində belə bir şikayət olmuşdu və o, belə işlərinə görə Tərtər rayon Məhkəməsinin hökmünə əsasən məhkum olunmuşdur. Araşdırılsa məlum olacaq ki, Azərbaycanın müxtəlif rayonlarında bu şəxsə borcu olanların mütləq əksəriyyəti Tərtər rayonunda xidmət etmiş keçmiş və ya hazırda xidmətdə olan hərbiçilərdir. Məhkəmə qərarlarında göstərilib ki, guya, bu hamıya əl tutub, borc verib. Heç kim Ələvsətdən soruşmur ki, sən bank idin, yoxsa kredit təşkilatısan? Sənin bir marağın və ya qazancın olmayıbsa, bu pulları niyə camaata paylayırsan? Yox əgər sən xeyriyyəçilik etmişənsə, onda sən bu adamları niyə məhkəmələrdə, icra şöbələrində süründürərək məşğər əzabı yaşadırsan, uşaqlarını ac qoyub, ailələrini dağıdırsan? Bu suallar ritorik suallardır.

Cənab Ali Baş Komandan!

Hamiya məlum olduğu kimi, hərbiçiyə peşəsi şərəfli olduğu qədər də çətinidir. Biz hərbiçilər hamımız ön xətdə xidmət etmişik. Bildiyimiz kimi, ön xətdə xidmətdə olan Hərbiçilər hər gün ailələrini görə və onların maddi problemləri ilə məşğul ola bilmir. Övladımız xəstələndə və ya ailədə hər hansı maddi problem olanda ən asan çıxış yolu kimi xidmət etdiyimiz ön xətdə yaxın yerləşən Tərtər rayon Şıxarx kənd sakini Əsədov Əlövsət Hüseyn oğluna, ümumiyyətlə o qardaşlara müraciət edirdik. Çünki Ələvsət (qardaşlar) əmək haqqı kartımızı girov götürərək, aya 20 faizlə bizə sələm verirdi. Ailə problemləri ilə bağlı pul təcili lazım olduğu üçün və bizim də xidmətlə əlaqədar banklara getməyə vaxtımız, imkanımız olmadığı üçün məcbur qalıb yüksək faizlə sələm götürürdük. Bu minvalla da bu işbazların tələsinə düşürdük. Bu işbazlar isə qanunsuz yolla külli

miqdarda varlanırdılar.

Bu sələmçi qardaşların iş metodu belə idi ki, bunlar 2000 manat pul verəndə 20000 manata imza etdirirdilər. Deyirdilər ki, bizim də təminatımız belə olur. Ancaq gördük ki, artıq ailəm dağılır, söz-söhbət yaranır, sələmi ödəməkdən imtina etdik. Çünki bu aylar və illər ərzində aldığımız borcun 2-3 qatı artıq sələm ödəmişdik. Onlar da bizi məhkəməyə verib, verdiklərinin 10 qatı artıq pul borcunu üzərimizə yüklədilər. Heç kim bu şəxsə soruşmadı ki, ay Əsədovlar qardaşları, siz bu qədər pulu niyə vermisiniz, bu pulu hardan almısınız? Üç yüz manat maaş alan müəllimin gündəlik sürdüyü maşının dəyəri yüz min manatdan çoxdu (LEXUS son model). Onun qarajındakı avtomobillərin ümumi dəyəri bir milyon manata yaxındır (3 ədəd LEXUS, təxminən 4 ədəd Mercedes Viano və s. 10-dan çox müxtəlif markalı bahalı avtomobil).

İndi məhkəmə qərarı ilə əmək haqlarımız tutulur. Maddi vəziyyətimiz çox acınacaqlıdır. Haqsız yerə almadığımız borcu 10 qat artıq ödəyirik. Əsədov qardaşları təkəcə bizə yox, onlarla, bəlkə yüzlərlə hərbiçiyə, qaziyə qarşı bu cür haqsızlıq edib. Odur ki, onların bu cür qanunsuz əməllərinə son qoyulmasına köməklik etməyinizi Sizdən xahiş edirik. Biz hərbiçiyə olaraq daima müzəffər Ali Baş Komandana güvənmişik və bu yolda canımızı, sağlamlığımızı fəda etmişik, bu gün də hazırıq. Hal-hazırda bir çoxumuz hərbi xidmətdəyik.

Qazilərin və hərbiçilərin Əsədov Ələvsət Hüseyn oğlu və onun qardaşları, yaxın qohumları tərəfindən haqlarının tapdalanmasının qarşısının alınması məqsədi ilə bu məsələlərin ədalətli araşdırılması üçün müvafiq qurumlara və əməkdaşlara göstəriş verməyinizi Sizdən xahiş edirik".

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

O ktyabr çevrilişindən əvvəlki dövrlərdə baş verənlərdən danışanda bir qatda olaraq “çarizm”, “çar ordusu”, “çar irticası” sözlərini işlətmişik. Onda da “rus” sözünü uzaqda tutmuşuq, bu lap yuxarıdan gələn əmr idi. Hamı da bu əmri canla-başla yerinə yetirirdi.

Müstəqil də olduq, amma köhnə şakərimizdən əl çəkmədik. Bakıda, Qubada, Muğanda, Şamaxıda tükürpədicilər qətləmlər baş verdi, ermənilər suçladılar. Bəli, onların törətdiklərini qələmə almaq asan deyil, bütün cinayətlərini, qətlə yetirdikləri insanların sayını da bilir. Amma unuduruq ki, qətləmi təşkil edib erməniləri silahlandıran ruslar idi. Xəzər dənizindəki mülki, hərbi gəmilərin bütün matrosları, Qafqaz cəbhəsindən Rusiyaya qayıdan başıpozuq əsgər və zabitlər, malakan kəndlərinin sakinləri, həbs yerlərindən çıxmış dustaqlar - bu böyük kütlənin bəyini eserlər, bolşeviklər elə zəhərləmişdilər ki, ondan rəhm, insaf gözləmək avamlıq idi.

“Nə qədər istəyirsiniz talayın, müsadirə edin!”, “İstismarçıların malları da, qadınları da sizə haladır!”, “Heç kimə aman verməyin, zəhmətkeşlərin sinfi düşmənləri məhv edilməlidirlər!”, “Əksinqilabın hidrasının başı əzilməlidir!”, “Müsləman əhalini bizə qarşı qaldırmağa cəhd edən mollalar, axundlar məhkəməsiz güllələnməlidirlər!” və s. Yüzlərlə namizəd doktor, nə bilim nə zəhrimar yetişdisə, birində kişilik çatmadı ki, o məşum illərdə hər gün səslənmiş bu çağırışlar barədə iki kəlmə desin.

İşğalçı ordunun komandirlərinin əksəriyyəti yerlərdə fəvqəladə səlahiyyət sahibi olan siyasi şöbələr Tratskinin və onun əlaltılarının əllərində idi. Bu bandanın mənfur fəaliyyəti haqqında Rusiyada kifayət qədər tədqiqat əsərləri çıxıbsa da, bizdə adi bir məqalə də yazılmayıb. Amma yazılsa yaxşı olar! Tratski sonralar mühüm vəzifədən uzaq edilsə, amma onun müdhiş ideyalarını həyata keçirənlər milli respublikalarda hələ də tufan qoparırdılar. Türk dilli, türk mənşəli respublikalarda milli-mənəvi dəyərlərə elə zərbələr vuruldu ki, yarım əsr keçsə də yaralar sağalmır. Komsomolun bic bala-ları, Stalinin bayrağı altında gələcəyə inamla addımlamağı səadət sayanlar o tarixi şəxsiyyətlərinə fikir verin. Bu qayda və göstərişlərin çox az hissəsini veririk. “Masa arxasında oturarkən, əcnəbilərin yanında barmaq soxub, burunlarınızı təmizləməyin”. Hara gəldi tüpürməyin. Bizdən çıxan üfnətdən iyrendiklərini əcnəbilər qətiyyənlə gizlətmirlər. Saraya gələn əsilzadə arvadları heç olmasa bir aydan, iki aydan bir mütləq hamama gedib təmiz yuyunmalıdırlar!”. Öz millətinə xor baxan ruslaşmışlara məlumat verirəm ki, Pyotrun göstərişləri verilən illərdə Abşeron-da, Şamaxıda, Basqal və Lahıçda 20-yə qədər hamam gecə-gündüz işləyirdi. Mən hələ ölkənin başqa qədim məskənlərini demirəm. Əhalisinin əksəriyyəti müsəlman olan ölkə-

Ən böyük düşmənimiz kimdir: ermənilər, yoxsa Rusiya irticası?

yət qalmadı ki, onu çirkəbə bətirməsinlər. Kommunist Partiyasından hər cürə ənam almış, şahənə ömür sürən S. Vurğun “Xəbər göndərlisin Ərəbistan, tonqalda yandırdı anam Quranı” yazmaqda kifayətlənməyib Borçalı camaatının başına min müsibət gətirmiş gürcü knyazlarına qulaqburması vermiş, əsl türk oğlu türk olan Qacarın xatirəsini təhqir etməkdən çəkinmədi.

Məni bəzən təkrarçılıqda günahlandırır, axı mən bədbəxt nə edim ki, göz qabağında yerlə-yeksan olmuş şəhərlərin, kəndlərin xarabalıqlarına baxa bilmirəm. Ermənistanda bir evin pəncərəsi də sınımayıb, amma Ağdam yer üzündən silinib, mən hələ Şuşanın viran edilməsi ilə bütün xalqın həqarətə məruz qalmasından danışmıram. Diqqət edin, görün kimlərin xanimanı tar-mar edilib, vallah bu dərd çəkilişi dərd deyil, ancaq arsız adam sakit dura bilər.

Bir fitnəkar, bir bais, ağır gündə milləti yetmiş iki tirə edə bilmiş bir çayxana “dahisi” məşhər ayağına çəkilmədi. İllər keçdi, həlak olanların sümükkləri sürməyə döndü, xaosdan sui-istifadə edə bilmiş əsl marodyor bandası ən mühüm vəzifələrə yiyələndi. Beynəlxalq Nürünberq məhkəməsi müharibə caniləri ilə bağlı mühüm qərar qəbul etmişdi, illər keçsə də, onlara vaxt müddəti şamil edilmirdi, yəni nə qədər keçsə də, neçə quruluş dəyi-

Tutaq ki, məscidin qapısı açıqdır, bəs itin həyasına nə gəlib

(Atalar sözü)

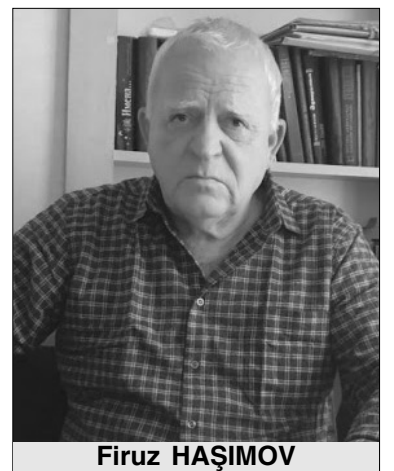
şilsə də baskar mütləq ədalət məhkəməsinin qarşısında durmalıdır. 30-40 il keçsə də bir neçə günahkar axtarılıb tapıldı və layiqli cəzalarını da aldılar. Bizdə isə hər şeyi atdıq erməninin və onun hamisi rusun üstünə. Hamı yaxşı bilir ki, kimlər Xocalı şəhidlərinin cəsədlərindən tramlin kimi istifadə etdi. Hamı yaxşı bilir o ağır aylarda, açıq danışaq, it yiyəsini tanımadığı günlərdə ölkədə kim “atamanlıq” edirdi. Rayonlarda rus demişkən tam “bes peredel”, Bakının küçələri qaranlıq içində, hər yer zibil, üst-başlarına boz qurd lentini yapışdırılmış lotu-potu haradan gəldi oradan da bac-xərac yığırdılar... Kəndlər, qəsəbələr də bir-bir tutulurdu. Bu vur-çatlasını qəsdən yarananlar indi də qorxu-hürkü bilmədən gəzirilər. Yüzlərlə məqalə yazıldı, nə qədər qəzəbli çıxışlar eşidildi, biz nəhayət özünü dövlət xadimi sayan Pənəh Hüseynovun televizordan bu sözlərini eşitdik: “Xalqın 95 faizi əleyhimizə olsa da, biz istədiyimizi edəcəyik!”. Etdilər də, və çox keçməmiş Surət Hüseynovun bir ovuc “cayıl-cuyulunun” qabağında duruş gətirə bilməyib, bir-bir aradan çıxdılar... Məmləkətin tən yarısı viran, ordu yox, inam sınıb, talan isə da-

vam edir, bütün səlib dünyası da amadə durub Azərbaycanın bu gün, sabah can verəcəyini gözləyir... Məhz bu əsnədə siyasətin qrossmeysteri sözünü dedi. Baş verənləri hamı görüb.... Nə Ulu öndər, nə də xalqdan Müzəffər adını almış İlham Əliyev ölkəni məhv sürükləmiş “pambuq bəylərinin” birini də cəzalandırmadı.

Tar-mar olmuş şəhərlər, təsərrüfat bir yana, ölkədən oğurlanmış, əcnəbi lotulara dəyər-dəyməzə satılmış asariyyətin qiyməti astronomik məbləğlərlə ölçülür. Bu günlərdə bir ilə yaxın müddətdə dövlətçiliyi rusların təbirincə desək, “durnoy anekdotu” döndərmiş Pənəh ağanın telekandalda zühur etməsi məni təəcübləndirmədi. Əgər bir siyasi müflisə çıxıb danışmağa icazə veriblərsə, deməli, nə isə bir oyun hazırlanır. Amma bütün varlığımıla əminəm ki, düşmənin oyun kursa da, min mario-net ortaya çıxarsa da bu qədər qurbanların bahasına zəfər qazanmış xalq heç bir avantüristin küyünə getməyəcək.

Vacib ricət

Şovinstlərin ciddi-cəhdilə bütə döndərilmiş I Pyotrun icrası məcburi sayılan “ədəb”

Firuz HAŞİMOV

də namazdan qalan tapa bil-məzdiniz. Dabbağ da, pineç də, xanzadə də gündə beş dəfə dəstəmaz alırdı. Bunun nə demək olduğunu indiki “intilgent” başa düşməz.

Qadınlara gəlincə isə, onların əsl qul gününə salınması məhz sovet hakimiyyəti dövründə baş verdi. Bu ittihamı istənilən yerdə sübut edə bilərəm. On illər boyu kolxozlarda sami-səhər kölə kimi işləməkdən sər-sifətdən düşmüş qızgəlinləri nə tez unutdunuz? Heydər Əliyev respublikada rəhbər təyin olunan gündən pambiq planını doldurmaq naminə zəhərli plantasiyalarda məktəblilərin, hətta hamılə qadınların amansız istismarı unudulası deyil. Olan-qalan daşınırdı, Moskva bir bayraq göndərər bütün tüfeylilərini də Xəzər sahillərindəki istirahət evlərinə göndərirdi. İndi isə “keçici bayraqlar” dövrünün rəzaletindən danışmağa qorxurlar.

Həsərət Rüstəmov

MİLLƏTİN VƏKİLİ

Azad olmaq - özün kimi olmaq deməkdir.
(Jan Pol Sartr)

İndiki nəsil xatırlamağa yəqin ki, çətinlik çəkər. Amma tarixçilər bu hadisənin üstündən keçə bilməzlər: 13 mart 1998-ci il, Azərbaycan Milli Məclisinin iclası gedir. Parlamentin tarixində ilk dəfə hakim partiyadan müxalifət partiyasına keçməklə bağlı deputat Akif Şahbazov hazırladığı bəyanatı oxuyur: "...İndi hər şey satın alınır. Bir çox hallarda xalqın mənafeələri rüşvətlə məhv edilir. Milyon oğurlayanlar qəpik oğurlarını ittiham edir. Xalqın sərvəti hakimiyyət maddəhəllərinin əlində toplanır." Yeri gəlmişkən, üstündən iki onillik ötsə də gözümlərdən önündə necə də tanış mənzərə canlanır, elə deyilmi?! Bu müddətdə ölkədə bir çox siyasi nəsnələr dəyişib, keçmiş partnomenklaturanın da çox hissəsi tarixin arxivinə gömülüb, amma yuxarıdakı sitatda səslənən həqiqət olduğu kimi qalır. Təəssüf... Görünür xalqın öz ölkəsinə və dövlətinə sahiblənməsi, onu oğru və talançılara buraxmaması üçün çox zaman və çox şey göstərmək lazımdır.

Nə isə... 1998-ə qayıdaq. Akif müəllim bəyanatını oxuyub qurtarana kimi, zəldə ölü bir sükut hökm sürür. Milli Məclis bütövlükdə baş verənlərdən o qədər şoka düşüb ki, ayrı-ayrı vaxtlarda haqqı dəyənlərin həyasızlıqla susdurulmasında xüsusi istedadı olanlar belə çaşb qalıblar. Millət vəkili Akif Şahbazov isə davam edir: "Özümü siyasət quldurlar partiyasının üzvü hesab etməyərək, YAP üzvlüyündən çıxdığımı bəyan edir və deputat həmkarım Məhərrəm Əsədovun da mənimlə həmfikir olduğunu bildirirəm."

Akif müəllimi bir çoxumuz kimi, həmin bəyanat səslənəndən sonra tanıdım. Sonralar eyni siyasi partiyada - ADP-də gərgin, davamlı mübarizədə bir yerdə olduq və nə yaxşı ki, onu yaxından tanımaq fürsətim oldu. Akif müəllimi tanıdıqca, onun mərd, qürurlu, mübariz karakterini gördük. 1998-də verdiyi bəyanatın təsadüf nəticəsində meydana çıxmadığına əmin oldum. Sonralar onu daha yaxından tanıdıqca şəxsiyyətinə qarşı hörmətim daha da artdı. Deputat olmamışdan əvvəl uzun müddət rayonda məsul, rəhbər vəzifələrdə çalışmış bu adamın ətrafda anoloji postlar da duranlardan fərqli olaraq olduqca sadə şəxsi həyatı adamın qəlbinə oxşayırdı. Deputatlıqdan sonra da Akif müəllim öz ailəsini rayondakı şəxsi təsərrüfatında ağır zəhmətlə əldə etdiyi halal gəlirlərlə saxlayırdı. (Hələ şəhərdəki mənim kimi kasıb dostlarına kənd məhsullarından pay da götürürdü.)

Akif müəllim haqqında düşünəndə qeyri ixtiyari olaraq Uruqvayın bir müddət prezidenti, sonra isə senator olmuş Jose Mujicani xatırlayıram. Dünyanın ən pəhrizkar və saf siyasi lideri olaraq tanınan, özünəməxsus mərd xarakteri və əksər məmurlara xas olmayan gözütoxtluğu, şəxsi təvazökarlığı ilə seçilən bu böyük insanın bir çox xüsusiyyətlərinə görə bizim Akif Şahbazovla həqiqətən də çox oxşar olduğunu ilk baxışdan sezmək olur. Həmçinin onları birləşdirən cəhətlərdən biri də torpağa olan bağlılıq və zəhmətsevərlikdir.

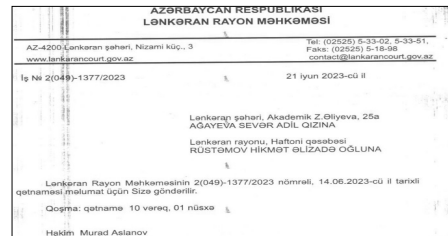
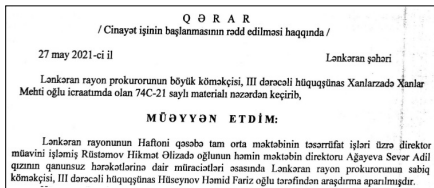
Hazırkı zamanda bu tarixi bəyanatı və onun müəllifini gənclərimiz yaxşı tanımır. Bəlkə də bu hadisənin xatırlanmaması təbii, çünki aşağı-yuxarı eyni tiplər, eyni siyasi düşüncə yenə iş başındadır. Amma gələcəkdə bu hadisənin və sitat gətirdiyim bəyanatın Azərbaycanda demokratiya və insan hüquqları, siyasi plüralizm və çoxpartiyalı siyasi sistemin əsaslarından biri kimi tədris olunacağına şübhəm yoxdur. Bəli, siyasi tariximizin ən mühüm hadisələrindən biri olan bu hadisənin iki müəllifindən biri olan, xalqın talanması və millətin müstəqillikdən real olaraq faydalanması yolunda başlıca əngəllə çevrilmiş ünsürlərə qarşı ciddi bir şapalaq vuran bu böyük insan - Akif Şahbazov bu müvəqqəti dünyaya gözlerini əbədi yumaraq haqq dünyasına qovuşdu.

Xalqını bütün varlığı ilə sevvən, milli adət-ənənələrinə bağlı, sözü ilə həyatı eyniyyət təşkil edən, tam mənasında Millətin Vəkili olan bu möhtəşəm insan bir çox müxalifətçi dostumuz kimi təəssüf ki, öz potensialını xalqına tam sərf edə bilmədi. Amma Azərbaycan siyasi tarixinə və onu tanıyanların qəlbinə adını işıqlı adam kimi yazaraq, bu fani dünyadan köç etdi. Allah sənə rəhmət eləsin, əziz dost.

Məktəb direktoru barəsində səslənən ittihamlara cavab verdi

Sevr Ağayeva şikayətçi Hikmət Rüstəmovun onun barəsində məqsədli şəkildə şər-böhtan yaydığını bildirdi

"Hürriyyət" qəzetinin ötən sayında "Lənkəran orta məktəbində biabırçılıq" başlıqlı yazı dərc olunmuşdu. Həmin yazıda Lənkəran rayonu, Liman şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbinin direktoru Sevr Ağayeva ilə bağlı bəzi ittihamlar irəli sürülmüşdü. Lakin direktor ona qarşı şər-böhtan kampaniyası aparıldığını iddia edir. Sevr Ağayevanın redaksiyamıza məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

"Mən, Lənkəran rayonu, Liman şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbinin direktoru Sevr Ağayeva, yazaraq sizə və bəzəndə yazılan yazını oxuyan hər kəsə bildirirəm ki, Hikmət Rüstəmov tərəfindən qərəzli şəkildə şər-böhtanla üzləşmişəm.

Məlumat üçün bildirirəm ki, məqsədli şəkildə yazan Hikmət Rüstəmov Lənkəran rayonu, S.Əliyev adına Haftoni qəsəbə tam orta məktəbin sabiq təsərrüfat müdiri olub. Hikmət Rüstəmov hazırda işsizdir və Liman şəhəri 1 nömrəli tam orta məktəb ilə heç bir əlaqəsi yoxdur. Məktəbin sabiq təsərrüfat müdiri H.Rüstəmov 05.03.2021-ci il tarixində məktəbin texniki işçisi Tofiq Hüseynovla münaqişə yaradaraq, məktəbdə etik davranış qaydalarına əməl etmədiklərinə və daxili intizam qaydalarını kobud şəkildə pozduqlarına görə, məktəbin sabiq direktoru, yeni S.Ağayeva tərəfindən hər iki işçiyə töhmət verilməmişdir.

Hikmət Rüstəmov buna etiraz etmiş, məni hədələmiş və sağlamlığıma xəter yetirmişdir. Məktəbin müəllimləri tərəfindən məktəbə tibbi personal dəvət olunmuş və hüquq mühafizə orqanlarına müraciət edilmişdir. Ona da qeyd edirəm ki, Hikmət Rüstəmovun yaxın qohumları müxtəlif dövrlərdə Lənkəran rayonu, S.Əliyev adına Haftoni qəsəbə tam orta məktəbində işlə təmin olunublar. Bundan əla-

və, H.Rüstəmov bacısının işlə təmin edilməsini tələb etmişdir. Mən, Hikmətə əlavə ştat, yeni iş yeri olmadığından, bunun mümkün olmadığını bildirmişdim. O, müxtəlif yollarla məktəb direktorunu, yeni məni şantaj edərək məktəbin texniki işçisi T.Hüseynovun kişi olduğunu əsas gətirərək işdən çıxardıb, bacısını işlə təmin etməyi tələb edib. Əlavə olaraq qeyd edirəm ki, Lənkəran rayonu Haftoni qəsəbə tam orta məktəbin sabiq direktoru S.Ağayevanın, yeni mənim heç biri qohumum çalışmır. Bu insanın təhdidləri artıq məni bezdirdiyindən, məhkəməyə müraciət etdim.

13 mart 2021-ci il tarixli N-3(049) - 336/2021 sayılı qərarla H.Rüstəmov Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 510-cu maddəsinə əsasən, 10 (on) gün müddətinə həbs edilmişdir.

16 mart 2021-ci il tarixdə Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin qərarı ilə şikayətçi haqqında 6 gün inzibati həbs tədbiri görülmüşdür. Məktəbin ilk Həmkarlar Təşkilatının 30 mart 2021-ci il tarixli qərarı ilə onunla bağlanmış əmək müqaviləsinə xitam verilməmişdir.

01 aprel 2021-ci il tarixində sabiq təsərrüfat müdirinin öhdəsində olan mal-materyalları təhvil verməkdən ötrü məktəbə dəvət olunsun da, o, gəlməkdən imtina etmişdir. Azad edildikdən sonra 2 (iki) il müddətində bütün təşkilatlarla müraciət etmiş, amma iddiası əsassız olmuşdur. İddiaların əsassız olduğunu görəndə, öz çirkin əməllərindən əl çəkməyib. Buna misal olaraq göstərə bilirik ki, Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğuna məktəbin sabiq direktoru S.Ağayevanın (mənim) odun, təmir, vəsiqə və test pulu yığılması ilə bağlı ərizə ilə müraciət edib və yaxın qohumlarına, dostlarına imzalatdırıb. Hətta

Sahibkarlar şirkət rəhbərinin onların külli miqdarda pulunu mənimsədiyini iddia edir

şırığına əsasən, "Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi" tərəfindən Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalından azad edilmiş ərazilərdə yol infrastrukturunun yenidən qurulması ilə bağlı Xudafərin-Qubadlı-Laçın və Xanlıq-Qubadlı avtomobil yolunun tikintisi AAYDA "37 Ne-li Yol İstismarı" MMC ilə subpodoratçı şirkət olaraq Türkiyənin "Polat Yol Yapı San. və Tic Anonim Şirkəti"-nin Azərbaycan Respublikasındakı filialına (VÖEN 1500968811) həvalə edilmişdir. Yolun Xanlıq yaşayış məntəqəsindən ayrılan, uzunluğu 17 km olan hissəsindən torpaq qatının və qurğuların tikintisi işləri aparılması üçün "Polat" şirkəti ilə "SC CONSTRUCTION" MMC arasında 01 yanvar, 2022-ci il tarixdə XQL-2021-041 nömrəli müqavilə imzalanmışdır. 2021-ci ilin dekabr ayı tarixində "SC CONSTRUCTION" MMC-nin formal rəhbəri Qalib Təhməzov biz sahibkarlarla müqavilə bağlayıb, ağır yük daşıyan və yol tikintisi aparan texnikaları həmin işə cəlb etmişdir. Müəyyən müddət ərzində həmin yol tikintisində biz

"Etibarımızdan sui-istifadə edən "SC CONSTRUCTION" MMC-nin sahibi Qalib Təhməzov bizə düşəcək külli miqdarda pulu ələ keçirib"

sahibkarlar çoxlu sayda ağır texnikalarla işləyib, böyük əmək sərf etmişik. Ortada yaranmış etibardan sui-istifadə edən "SC CONSTRUCTION" MMC-nin sahibi Qalib Təhməzov bizə düşəcək külli miqdarda pulu ələ keçirərək, mənimsəyib. Dəfələrlə "SC CONSTRUCTION" MMC-nin rəhbəri Qalib Təhməzovdan bizə düşəcək pulumuzu ödəməsini xahiş və tələb etsək də, AAYDA 37 sayılı yol istismarı MMC ilə "Polat" şirkətinin ona gördüyü işə pul ödəmədiyini bəhanə gətirərək, bizə pul ödəməkdən boyun qaçırmışdır. Bu və bunun kimi "sahibkarlar" cənab Prezidentimizin uğurlu siyasətinə, Qarabağımızın yenidən qurulmasına kölgə salırlar. "SC CONSTRUCTION" MMC-nin rəhbəri Qalib Təhməzov bizə qarşı etdiyi hərkətlər cinayət əməli olduğu

üçün hüquq-mühafizə orqanlarına şikayət ərizəsi ilə müraciət etmişik. "SC CONSTRUCTION" MMC-nin rəhbəri Qalib Təhməzovun bizi aldadıb külli miqdarda pulumuzu mənimsəməsinə təsdiq edən konkret və mötəbər subutlarımız var. Sizin qəzet vasitəsilə aidiyyəti mərkəzi orqanların rəhbərlərindən və hüquq-mühafizə orqanlarından xahiş edirik ki, etibarımızdan sui-istifadə edərək pulumuzu ələ keçirib mənimsəmiş, dövlətə külli miqdarda ziyan vurmuş "SC CONSTRUCTION" MMC-nin rəhbəri Qalib Təhməzovun barəsində qanuni və ciddi tədbirlər görsinlər."

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

“Evimiz, bağımız və mağazamız Bəylər Eyyubovun göstərişi ilə əlimizdən alınıb”

Bakı şəhər sakini Kəmalə Abdullayeva tərəfindən Prezidentə müraciət:
“Ümumi dəyəri 1.833.000 manat olan əmlakları hansı dövlət məmuru Bəylər Eyyubovdan və yaxud onun adamlarından geri alıb, bizə qaytara bilər?!”

Bakı şəhər sakini, Nizami küçəsi, ev 53, mənzil 41-də yaşayan Abdullayeva Kəmalə Balas qızı tərəfindən “Hürriyyət”-in redaksiyasına daxil olan bir neçə şikayət məktubunu dərc etmişik. Şikayətçi növbəti dəfə redaksiyamıza müraciət edərək, qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya müraciət edib. Həmin məktubu olduğu kimi dərc edirik:

“Hörmətli Prezident!

Bir neçə müddətdir ki, ümumi dəyəri 1.833.000 manat (948.000 manat + 120.000 manat + 765.000 manat) olan, şəxsən mənim və ailəmin xüsusi mülkiyyətində olan əmlaklarımızın (evimizin, bağımızın və mağazamızın) Prezidentin Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Bəylər Eyyubovun rəhbərliyi ilə, qohumları və himayədarlıq etdiyi şəxslər tərəfindən ələ keçirilmişdir.

Bu barədə, bir neçə ildir ki, bir çox dövlət qurumlarına və həmin qurumların rəhbərlərinə, o cümlədən də Ədliyyə naziri (bir müddət bundan əvvəl qədar Məhkəmə Hüquq Şurasının sədri olmuş) cənab Fikrət Məmmədova və tabeliyində olan bütün aidiyyəti qurumlara, Baş prokuror cənab Kamran Əliyevə və tabeliyində olan bütün aidiyyəti şəhər-rayon prokurorluq orqanlarına, İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarova və tabeliyində olan bütün aidiyyəti qurumlara tam, hərtərəfli, geniş məlumat vermişəm. Yeni əmlaklarımızın qanunsuz əlimizdən alındığını, onların geriye özümü qaytarılmasını, müqəssir şəxslərin müəyyən edilib məsuliyyətə cəlb edilməsini, bizlərə köməklik etmələrini yuxarıda adlarını qeyd etdiyim qurumların rəhbərlərindən dəfələrlə xahiş etmiş

və imdad diləmişik. Sağ olsunlar, qanunamüvafiq tədbir görə və mənə köməklik göstərə bilməsələr də, dolayısıyla və yaxud da birbaşa bildirmişlər ki, bu işin arxasında Bəylər Eyyubov dayanmışdır.

Bu işin arxasında həqiqətən də Bəylər Eyyubovun durduğuna, əmlaklarımızın həqiqətən də onun adamları tərəfindən ələ keçirildiyinə tam əmin olmaq üçün həyat yoldaşım tərəfindən bir neçə dəfə, 2022-ci ildə şəxsən Bəylər Eyyubovun özünə, rəsmi müraciətlər olunmuşdur. Təəssüflər olsun ki, bu günə kimi heç bir cavab və əhəmiyyət belə verilməmişdir.

Bundan sonra, 29.03.2023-cü il tarixdə şəxsən öz adımdan Bəylər Eyyubova özüm teleqram vurmuşam.

25.03.2023-cü il tarixdə göndərdiyim həmin teleqramın mətnini olduğu kimi əlavə edirəm:

“Hörmətli Bəylər müəllim!

Qısaca olaraq diqqətinizə çatdırıram ki, bir tək yaşadığım evimiz mafioz məmurlar tərəfindən əlimizdən alınmış və düşünlülmüş şəkildə Sizin adamlara ötürülmüşdür. Ona görə ki, gələcəkdə geriye qaytara bilməyək.

Həqiqətən də bu gün, dolayısı ilə və yaxud da birbaşa bütün məmurlar təsdiq edirlər ki, bizim evimiz Sizin adamlardadır.

Bundan başqa, mağazamızı söküb, yerində yüksəkmərtəbəli bina tikən MTK-nın arxasında da Siz dayanmışsınız. Ona görə də bu günə kimi MTK rəhbərliyi mağazamızın dəyərini ödəməkdən boyun qaçıır.

Ədliyyə naziri, Məhkəmə Hüquq Şurasının sədri Fikrət Məmmədov hüquq müstəvisində evimizin qaytarılmasına nə qədər səy göstərsə də, köməklik edə bilmədi. Çünki Sizinlə üzləşmək - qabaqlaşmaq istəmədi.

Biləsiniz ki, mən, ailəm və uşaqlarım küçələrdə qalmışıq, kirayələrdə yaşayırıq.

Hörmətli Bəylər müəllim!

Sizlərdən xahiş edirəm ki, yuxarıda qeyd etdiyim faktları qəbul edib, mənim əmlaklarımın qaytarılmasına göstəriş verin. Əks təqdirdə məni qəbul edin və mənim əmlaklarımın Sizin adamlarda olmaması barədə mənə xəbərdarlıq edin (Qeyd: 28.08.2022-ci il tarixdə həyat yoldaşım, Sizə Ərizə ilə müraciət etmişdir və geniş məlumat vermişdir).

Qabaqcadan minnətdarlığımızı bildirirəm”.

Cənab Prezident!

Mənim ailəmə qarşı törədilmiş cinayətlərin və əmlaklarımın qa-

nunsuz yolla mənim sənədlərimin qarşısında dövlət qurumları rəhbərlərinin aciz qalması, qanunvericilik daxilində heç bir tədbir görə bilməmələri və bu günə kimi Bəylər Eyyubov tərəfindən müraciətlərimizə, vurduğumuz TELEQRAM-a cavab verilməməsi, susqunluq nümayiş etdirilməsi bir daha təsdiq edir ki, mənə və ailəmə məxsus bir tək yaşayış evimiz, bağımız və mağazamızın Bəylər Eyyubovun rəhbərliyi ilə, onun adamları tərəfindən ələ keçirilməsi həqiqətdir.

Hörmətli Prezident!

Bu günədək Bəylər Eyyubovun rəhbərliyi ilə, onun adamlarına ötürülmüş mənə və ailəmə-uşaqlarıma məxsus əmlaklar bunlardır:

1. Valideynlərim tərəfindən alınmış, mənə və nəvələrinə verilmiş, mənim xüsusi mülkiyyətimdə olan, Bakı şəhərinin “Tarqovı” adlanan ərazisində, Nizami küçəsi ev 53, mənzil 41 ünvanında, sahəsi 237 kv.m, minimum dəyəri 948.000 manat olan bir tək yaşayış evimiz;

2. Valideynlərim tərəfindən alınmış, mənə və nəvələrinə verilmiş, mənim xüsusi mülkiyyətimdə olan, Suraxanı rayonu, Hövsn Qəsəbəsində 6 sotun içində, minimum dəyəri 120.000 manat olan bağ evimiz;

3. Həyat yoldaşıma məxsus, Suraxanı rayonu, Yeni Günəşi qəsəbəsi, yaşayış massivində yerləşən, 154,37 kv.m sahəsi, minimum dəyəri 765.000 manat olan mağazamız. Hansı ki, bu mağaza Bəylər Eyyubovun himayədarlıq etdiyi MTK tərəfindən sökülmüş və yerində bina tikilmişdir. Bu günə kimi bir manat belə kompensasiya ödəməmişlər və heç ödəmək fikirləri də yoxdur.

Cənab Prezident!

Əmlaklarımızın qaytarılması ilə bağlı tərifimizdən bütün dövlət diktaturlarına, o cümlədən Suraxanı rayon Məhkəməsinə və sonuncu dəfə Bakı İnzibat Məhkəməsinə müraciət edilmişdir. Ancaq ümumi dəyəri 1.833.000 manat olan əmlakları, hansı dövlət qurumu, hansı dövlət məmuru, hansı məhkəmə, hansı hakim Bəylər Eyyubovun qorxusundan, ya Bəylər Eyyubovdan və yaxud da onun adamlarından geriye alıb bizə qaytara bilər? Aydın məsələdir ki, bu gün nə elə bir məmur, nə elə bir nazir, nə də elə bir məhkəmə-hakim var!

Ola bilsin ki, Sizə ünvanladığım bu müraciətdən sonra mənə, ailəmə və uşaqlarıma qarşı təxribat törədilsin. Onsuz da, bu kimi təxribatları qabaqcadan, gözümüzün qarşısına alıb Sizə müraciət edirik. Çünki çıxılmaz durumdayıq. Mən uşaqlarım və ailəm küçələrdə - kirayələrdə yaşayırıq.

Hörmətli Prezident!

Yuxarıda qeyd etdiklərimizi nəzərə alıb, ilk öncə mənim və ailəmin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı, daha sonra bir tək yaşayış evimizin, bağımızın və mağazamızın Bəylər Eyyubovdan və yaxud da onun adamlarından alınıb mənə və uşaqlarıma qaytarılmasına göstəriş verməyinizi Sizdən xahiş edirəm.

Qabaqcadan öz adımdan və ailəmizin adından Sizə minnətdarlığımızı bildiririk”.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan qurumların və şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Eldəniz QULİYEV

Axmaq məmləkət

Axmaqlıq haqqında bir dənə də qanun yoxdur, amma o qədər axmaq qanunlar var ki!..

Və belə məmləkətdə adətən axmaq məmurların sayı “itirə tök qədər” olur. Onlar əvvəl-əvvəl “at oynadır”, sonra isə əsil “qanadlı dəvə”yə dönlürlər. Nəticədə, əlbəttə ki, ölkə xarabazara çevrilir....

Əlqərəz, biri vardı, biri yox idi... Yer üzündə çox qəribə bir məmləkət vardı...

... O məmləkətdə “doydum” deməyən bir sürü təpəgöz yığıni insanların acı göz yaşlarından və alın tərinə karat-karat qiymətli almazlar əldə edirdilər... Dumduru gözyaşları və tərtəmiz alın təri sıxılarda, bərkiyib daşlaşanda isə əsil almaza, brilyanta çevrilir... İllahdakı onu ağrı-acı, əzab-əziyyət qatışdıranda...

...Həmin təpəgözlər o qədər harınlamış, o qədər qudurmuşdular ki, insanların dözülməz gün-güzəranından və çaresizliklərindən qopub göylərə ucalan “Ah”-larını belə tərsinə fırladıb, “ha”-ya, bəzənsə lap “ha-ha”-ya çevirirdilər. Allahdan qorxmadan, utanıb qızarmadan, - həmin o göz yaşları, alın tərinə yaranan bahalı almazları, ağrı-acıdan, kədər və ümid-sizlikdən doğan həmin o “Ah”-ları xırıd eləyib, eninə-boluna kef eləyirdilər özləri üçün!..

...Bəli, həqiqətən belə bir məmləkət var idi... İndi yoxdur!

Daha doğrusu, belə davam eləsə... olmayacaq!..

Azərbaycanda narkomaniya son vaxtlar epidemiya kimi yayılmaqdadır. Hansə ki, heç birimizin hansısa yaxınımızın bu "virus"a yoluxmayacağına zəmanət yoxdur. Hətta birbaşa təmasımız olmasa belə, onun cəmiyyətdə əmələ gətirdiyi dağıntıdan, deqradasiyadan sığortalana bilmərik. Narkomaniya həm də kriminal olayların sayının artmasına çox ciddi təsir göstərən bir bəladır. Odur ki, bu problemə cəmiyyət olaraq həssaslıqla yanaşmalıyıq.

Milli Məclisdə narkomaniyaya qarşı yeni qanun layihəsinin, yeni mübarizə strategiyasının ortaya qoyulması zərurətini səsləndirən millət vəkili Fazil Mustafa ilə məsələni müsahibəmizdə də elə bu haqda danışdıq.

- Fazil bəy, bir müddət öncə Milli Məclisdəki çıxışınızda narkomaniya və narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı yeni qanun layihəsinin qəbul edilməli olduğunu bildirdiniz. Hesab edirsiniz ki, ölkədə ciddi mübarizə aparılarsa da bu problemin həll olunmaması qanundakı boşluqlarla bağlıdır?

- Narkomaniyaya qarşı mübarizədə hansı bir qanunun əlavə sərtləşməsinə zərurət yoxdur. Mən dəne qanun qəbul et, real mübarizə aparılmayınca onun qarşısını almaq mümkün deyil. Narkomaniyaya qarşı mübarizə yalnız kimisə tutmaq, kiminsə istifadə etdiyi narkotiki ələ keçirməkdən ibarət deyil. Narkomaniyaya qarşı mübarizə onu doğuran şərtlərin ortadan qaldırılmasıdır. Bu da işsizlikdir, təhsildir, məktəblərdə buna nəzarətdir, ailələrə nəzarətdir. Bu sahələrin heç birinə nəzarət yoxdur, başlıbaşlıqdır. Çox sayda uşaqlar var ki, nə etdiyi belli deyil, valideyn nəzarəti yoxdur və digər ictimai nəzarət formalarından məhrum olurlar. Bu sahədə hansısa müsbət bir dəyişikliyin olması da gözlənilir. Azərbaycanada narkomaniyaya qarşı elliklə səfərbər olunub mübarizə aparmaq fikri, düşüncəsi hələ ki, qabarıq görünür. Yeni bu təkə hıuquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyəti ilə baş verən bir mübarizə sayıla bilməz. Burada bütün cəmiyyətin ayrı-ayrı institutları, müəssisələri, vətəndaşları prosesə cəlb olunmalıdır və güclü də təbliğat aparılmalıdır. Əks halda, narkomaniya böyük bir bəla olaraq ölkəni çox ciddi sıxıntılara sürükləyəcək.

- Bəzi ekspertlər təklif edir ki, Azərbaycanda narkotik ticarəti ilə məşğul olan şəxslər ən azı 20-25 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməli, hətta onların əmlakları müsadirə olunmalıdır...

- Narkomaniyaya qarşı mübarizəni sərtləşdirmək, yaxud da narkotikin qeyri-qanuni ticarət dövriyyəsi ilə məşğul olanların

"Narkotikdən qazanılan vəsaitlərə göz yumulursa, mübarizə dedi-qodudan o tərəfə getməyəcək"

Fazil Mustafa: "Narkomaniyaya qarşı mübarizə dövlət siyasətinin prioritet məsələsinə çevrilməlidir"

"Mən dəne qanun qəbul et, real mübarizə aparılmayınca onun qarşısını almaq mümkün deyil"

20-25 il müddətə azadlıqdan məhrum edilməsi hələ məsələlərin həlli deyil. Birinci növbədə müalicə sektorunu qurmalıyıq. Müalicə sistemi qurulmalıdır ki, bu xəstəlikdən əziyyət çəkənlər rahatca müalicə edilə bilsinlər və dövlət də onların müalicəsini təmin edə bilsin, onların geridönüşünə imkan verə bilməyəcək səviyyədə bu proses gerçəkləşdirilsin. Bu, olduqca önəmlidir.

İkinci isə, narkotik vasitələrlə bağlı bu insanların cəmiyyətdən təcrid olunması və bütövlükdə ömürlük həbs olunması məsələsi üzərində düşünmək lazımdır. 20-25 il nədir ki?! Daha ağır cəza verilməlidir. Amma bunun üçün də ələ etmək lazımdır ki, haqsızlıq olmasın. Həqiqətən də bu işlə məşğul olan şəbəkəni bütövlükdə çökdürmək üçün bunların hamısını ömürlük həbs cəzasına məhkum etmək vacibdir. Əks halda, hansısa bir problemin həlli istiqamətində bir çözüm yolu olmayacaq.

Bu insanlar artıq elə bir peşə ilə məşğuldurlar ki, onların ancaq cəmiyyətdən uzaqlaşdırılmasını, təcrid edilmələrini təmin etmək lazımdır. Budur, əsas məsələ. O baxımdan da mən düşünürəm ki, belə cəza məsələsindən birinci daha çox müalicə sistemi üzərində düşünərək, sonradan artıq bunu satan insanların cəzalandırılmasını təmin etmək lazımdır.

- Sizin yanaşmanız onların layiqli cəzanı alması baxımından çox yerinə düşür. Məlumata olaraq qeyd edirəm ki, Qazaxıstanda bu məsələ ilə bağlı Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş cəzada narkotik alverçilərinin əmlakının müsadirəsi də var...

- Bunların hamısı ola bilər, amma real mübarizə aparılmalıdır. Real mübarizəni təkə hıuquq-mühafizə orqanı, dövlət komissiyası aparmır, bu, dövlət siyasətinin prioritet məsələsinə çevrilməlidir. Cəmiyyət səfərbər olunmalıdır. Orta məktəb müə-

limlərdən tutmuş həkimlərə, tibb işçilərinə qədər hamısı səfərbər olunmalıdır. Ayrı-ayrı məhəllələrdə bələdiyyələr, icra nümayəndələri bu istiqamətdə çox ciddi addımlar atmalıdır. Bir məhəllədə bir narkomanın olması perspektivdə yüz narkomanın yetişməsi deməkdir. Pis vərdiş daha tez mənimsənilir. Ona görə də bu qanunun sərtləşdirilməsi həlledici yol deyil. Yeni kimsə hədəfə götürüləcək, beş nəfər də tutulacaq, amma minlərlə insan sərbəst şəkildə qanunsuz dövriyyədə fəaliyyət göstərəcək, ortada nəticə olmayacaq. Ona görə də bu məsələlərə kompleks baxış vacibdir.

- Azərbaycanda bir neçə dövlət müəssisəsi ilə yanaşı, 130-dan çox özəl reabilitasiya mərkəzləri var ki, onlar narkotik asılılarının müalicəsi istiqamətində fəaliyyət göstərirlər. Lakin bu müəssisələrdə müalicə hər kəs üçün əlçatan olmadığından maddi durumu zəif olan vətəndaşlar bu imkandan yararlanı bilmirlər. Sizcə, dövlət bu sahədə hansı tədbirləri görməlidir?

- Əslində, bu istiqamətdə müalicə-profilaktika tədbirlərini gücləndirmə işləri görülməlidir və peşəkar kadrların yetişdirilməsini təmin etmək lazımdır. Bununla məşğul olan mütəxəssis qıtlığı da var və bu məsələdə qeyri-hökumət təşkilatlarının da stimullaşdırılmasına ehtiyac var. Təəssüf ki, bu yaxınlarda biz də məlumat aldığımız ki, bu sahədə fəaliyyət göstərən müəyyən vətəndaş cəmiyyəti institutlarının da arzuolunan səviyyədə dəstəklənməməsi faktı var. Yeni bunu da genişləndirmək lazımdır, böyük vəsait ayrılmalıdır. Bunu ölkənin əsas problemlərindən biri, bəlkə də bir nömrəli problemi kimi gündəmə gətirməliyik. Əks halda müalicə olmadan onların böyük əksəriyyətinin həbsxanaya doldurulması ilə orada olan insanların da yoluxmasına şərait yaratmış oluruq.

Həm də Hepatit C virusunun yayılmasında da narkotik istifadəçilərinin önəmli təsiri var. Biz çalışmalıyıq ki, bu təsiri hər bir halda kifayət qədər azalda bilək. Çünki bizim bütün hallarda vətəndaşlarımızın, övladlarımızın gələcəyini qorumaq baxımından bir öhdəliyimiz var. Bunu indidən eləməliyik, 30 illik müddəti də qaçırmışıq və cəmiyyətdə narkomaniyaya ciddi yanaşma təzahürlərini görmürük. Amma hamı da bunun qurbanına çevrilir. Boşanma hallarının haradasa yarından çoxu narkotik vasitələrdən istifadə edən cütüklərin birinin, yaxud da ikisinin problemi olaraq gündəmə gətirilir. Ailələr dağılır. Gənc ailələrin dağılmasının əsas səbəblərindən biri də odur. İnsanlar məhz bu aludəçiliyinə görə övladlarını, yaxınlarını itirirlər. Məsələyə kompleks yanaşmaq lazımdır. Məsələ bir-iki reabilitasiya mərkəzi ilə çözülmür. İxtisaslaşma yoxdursa, ürək yandırma, can yandırma yoxdursa, narkotikdən qazanılan vəsaitlərə göz yumma varsa bu məsələ dedi-qodudan, danışmadan o tərəfə getməyəcək və narkomaniyaya qarşı mübarizə adı altında əsl hərəkətlənmə olmayacaq, formal qalacaq.

- Azərbaycanda Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyası da mövcuddur. Bu qurumun fəaliyyətini qənaətbəxş hesab edirsinizmi və Sizcə, onun işini necə stimullaşdırmaq olar?

- Məncə, bu komissiya daha fərqli səviyyədə, daha geniş, əhatəli şəkildə öz fəaliyyətini qurmalıdır. Çünki bu komissiyanın səlahiyyətləri genişləndirilməlidir. Onun müəyyən funksional fəaliyyət göstərməsi üçün ilk növbədə ona ciddi vəsait ayrılmalıdır. Hətta o bir nazirlik səviyyəsində fəaliyyət göstərməlidir. Bütün qurumlara təsir imkanları genişləndirilməlidir. Ayrı-ayrı dövlət qurumla-

rında narkotik aludəçisi olan şəxslərin müəyyən dərəcədə aşkara çıxarılmasını təmin etməlidir. Digər tərəfdən, onların müəyyən, hansısa vəzifə səlahiyyətlərindən istifadə edərək narkotik vasitələrin yayılmasına şərait yaradan mühiti ortadan qaldırılmalıdır. Təbliğat materiallarını genişləndirməlidir. Televiziya, mətbuatda bu komissiyanın bütün obrazı görünməlidir. Hər kəs bilməlidir ki, dövlət adından bu sahədə prinsipial və güzəştiz mübarizə aparan bir qurum var. Bu sahədə həkimləri maarifləndirmək, səfərbər etmək, onların imkanlarından istifadə etmək, ailələrə nüfuz edəcək, onlara təsir edəcək bir təbliğat şəbəkəsi qurmaq istiqamətində iş görülməlidir. "Könüllülər ordusu" yaradılmalıdır. Necə ki, "Qırmızı Aypara" və başqa könüllülər ordusu mövcuddur, burada da o könüllülər ordusu olmalıdır ki, bir heyəcan siqnalı səslənən kimi narkomaniyaya qarşı mübarizədə hər kəs aktiv rol ala bilsin.

- Bəs, sizcə, təklif etdiyiniz "könüllülər ordusu"nda narkomaniyadan tam müalicə olunmuş, ayıqlıq fazasına keçmiş şəxslər rol almalıdırlarmı? Əgər hesab edirsinizsə ki, onlar da bu mübarizədə yer almalıdılar, bunun müsbət effekti ola bilərmi?

- Burada istənilən kateqoriyadan olan insanlar rol ala bilər. Daha çox əsasən müəyyən təcürübə keçməyə, bu işə özünü, vaxtını sərf etməyə hazır olan insanlar olmalıdır. Xüsusilə də gənclərin, təcrübəli yaşlıların bu prosesə cəlb olunması mümkündür. Təbii ki, narkomaniyadan müalicə almış insanlar da ola bilər. Bu da təsiredici rola sahib ola bilər. Yeni bütövlükdə cəmiyyətdə bu istiqamətdə kütləvililiyi artırmaq lazımdır ki, prosesin çox faciəli şəkildə yayılmasını önlemək, minimuma endirmək mümkün olsun.

Hazırladı: İ. SABİRQIZI

“Aldanan” Putin və ABŞ-ın Rusiya planı

Kreml Qərblə gizli danışıqlarda nəyə nail olmaq istəyir?

Ukraynaya təcavüzün ilk günlərində özündən müştəbeh Kreml isteblişməti qələbənin çox yaxın olduğunu zənn edərək bütün dünya ilə ultimativ dildə danışdı, hətta onların təbliğat rüporu İqor Korotçenko mərkəzi televiziya gedən verilişlərin birində xəritə önündə dayanıb rus ordusunun sonrakı mərhələdə Baltikyanı dövlətləri və digər Avropa ölkələrini necə tutacağını izah edirdi. Amma indi Rusiya elitasının başı daşa dəyəndən sonra nisbətən ayılıb və cəmiyyət yavaş-yavaş Putinin yürütdüyü siyasətin real acı nəticələrini dərk etməyə başlayır.

Rusiya hakimiyyət yetkililəri Ukraynadakı müharibəni təhlil edərkən onun sonunun necə bitəcəyi barədə doğru-dürüst nəticəyə gələ bilmirlər, boyunlarına almasalar da dalana dirəndiklərini anlayırlar və yalnız inersiya ilə hərəkət edirlər. Hələ ABŞ və eləcə də “Ramştayn” qrupuna daxil olan ölkələr Ukraynaya tam gücləri ilə kömək etmirlər. Bəlkə də, qərribə səslənəcək, ancaq Kreml bu müharibə ilə əlaqədar Amerikanın əsas məqsədinin nədən ibarət olduğunu öyrənmək istəyir. Onlar bilmək istəyirlər ki, görəsən, ABŞ müharibənin uzanmasıyla Rusiyanı əldən salıb məğlubiyyətə uğratmaq və Putin rejimini tarixi arxivinə göndərməyə çalışır, yoxsa ortada başqa planlar da var.

Bunu təsdiqləyən fakt kimi beynəlxalq mətbuatda ABŞ məmurları ilə Rusiya Xarici İşlər naziri Sergey Lavrovun bu ilin aprelində keçirilmiş gizli görüşü barədə yayılan məlumatı önə çəkmək olar.

Deməli, burada söhbət ABŞ-ın düşüncə quruluşlarından olan “Xarici Əlaqələr Şurası”nın (Council on Foreign Relations) nümayəndələri ilə görüşdən gedir. Qeyd olunur ki, bu görüşdə sülh planı ilə bağlı müzakirələr aparılıb. Analitiklərin fikrinə görə, belə bir görüşü Henri Kissincer təşkil edə bilər.

Ağ ev administrasiyası belə bir görüş barədə tapşırıq vermədiyini açıqlayıb. Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi isə bu məlumatı “feyk” adlandırırsa da, onların təkzib mətnindən aydın olur ki, rusların görüş keçirmək üçün hər halda hansısa cəhdləri olub. Sözügedən düşüncə quruluşu ABŞ xarici siyasətinin strateji planlamasında iştirak edən güclü beyin mərkəzlərindədir.

Rusiyanın belə bir məsələ ətrafında müzakirə etməsinə nə səbəb ola bilər?

Ümumi mənzərəyə əsasən söyləyə bilərik ki, ruslar müəmma içərisindədirlər və onlar Amerikanı idarə edənlərin nə fikirdə olduqlarını öyrənmək məqsədilə bir növ kəşfiyyat aparırlar.

ABŞ-da elə siyasətşilər var ki, onlar həmişə müəyyən güclü dairelərin təmsilçiləri rolunda çıxış edirlər və bu səbəbdən də beynəlxalq

xalq siyasəti ekspertlər həmin şəxslərin davranışlarına və fikirlərinə xüsusi önəm verirlər. Məsələn, Henri Kissincer belə siyasətçilərdən sayılır. Yüz yaşını adlayan və böyük strateq kimi tanınan, super güclər arasında geostrateji mübarizə və həmçinin də yeni dünya düzəni barəsində çoxsaylı kitabların müəllifi olan Kissincer Rusiyanın Avropa qitəsindəki tarixi yeri və roluna xüsusi diqqət ayırır. O, Ukraynadakı müharibəyə Rusiyanın maraqlarının tapdanılmaması kontekstindən yanaşmağa çağırır.

Düzdür, sonradan, o, öz ifadələrində bir neçə düzəliş apardı. Lakin siyasəti icmalçılara aydındır ki, Putinə həmişə rəğbətə yanaşan və Krimin ilhaqına göz yuman Kissincerin niyyəti nədir. Amma iş ondadır ki, köhnə siyasəti konyukturadan çıxış edən Kissincer və onun kimi düşüncənlər yeni tarixi çağırışlara köhnə, şablon xarakterli cavablar verirlər. Bundan sonra ABŞ super güc kimi yeni reallıqlar üzərində siyasət aparmaq məcburiyyətindədir, əks halda bu, onun özünə böyük ziyan vura bilər. Bu mənada Rusiyanın gələcəyi ilə bağlı strategiya köhnə müstəvi üzərində deyil, yeni gerçəkliklər kontekstində hazırlana bilər. Və elə bu səbəbdən də Kreml bərk narahatdır.

Putini qorxudan başlıca məsələlərdən biri də Çin Rusiyaya biganə yanaşmasıdır. Digər tərəfdən, NATO-nun son sammiti göstərir ki, dünya nizamına yeni format verməyə hazırlaşırlar və bu prosedura təzəcə başlayırlar. Yeni dünyada Rusiyanın mövqeyi artıq Kremlin istəklərindən və cılığın hərəkətlərindən asılı olmayacaq.

NATO sammitindən çıxan nəticələr

NATO-nun Vilnyusda keçirilən sammitindən çıxan nəticəyə görə, iqtisadi və texnoloji cəhətdən Avropanın qabaqcıl ölkələrindən sayılan İsveç də yaxın zamanlarda alyansa qoşulacaq. Qərb dünyası hərbi cəhətdən daha da güclənmiş vəziyyətə keçiriləcək. NATO-nun lokomotivi ABŞ neçə illərdir ki, Avropa ölkələrinin hərbi büdcəyə ayırdığı maliyyə resurslarının azlığından, texnikanın yenilənməməsindən və orduların hazırlıq səviyyəsinin xoşagəlməz səviyyədə olmasından şikayətlənirdi. Rusiyanın Ukraynaya müdaxiləsinə qədər NATO ölkələri sanki letargiya yuxusuna getmişdilər və təhlükəsizlik barəsində narahatlıq hiss etmirdilər. Vaxtı ilə NATO -nun qarşısında güclü SSRİ və onun Şərqi Avropa peykləri dayanmışdı. SSRİ dağıldandan sonra NATO Şərqi doğru genişlənsə də intensiv hərbləşmə prosesi getməyib.

NATO-nun genişlənməsi və hərbi hazırlıq baxımından daha da güclənməsi üçün onun qarşısında mütləq hansısa ciddi bir qüvvə, təhlükə dayanmalıydı. Hazırda Rusiya məhz bu rolunu oynayır. Putinin məntiqini anlamaq olmur, onun apardığı siyasət alyansı Rusiya sərhədlərindən uzaq tutmaq əvəzinə onu ölkə sərhədinə bir az da yaxınlaşdırıb. Rusiyanın ikinci böyük şəhəri Sankt-Peterburq ilə NATO sərhədi arasında cəmi 150 kilometrlik məsafə var.

Putinin 2022-ci ilin dekabrında NATO-ya 1997-ci ilin sərhədlərinə geri çəkilməsini tələb edən ultimatum göndərməsi alyans tərəfindən

kinayə ilə qarşılandı. Əslində, Putinə Ukraynaya hücum etmək üçün bəhanə lazımdı. İl yarımdır davam edən müharibənin xronologiyasını nəql etməyə ehtiyac yoxdur, nəticəyə baxmaq lazımdır. Rusiyanın təcavüzkar davranışı NATO-nun aktuallığını soyuq müharibədən sonra yeni və aktiv müstəviyə gətirdi.

Məsələyə geostrateji nöqteyi-nəzərdən yanaşsaq, heç də zənn etməməliyik ki, Rusiya ilə ABŞ arasında hansısa sövdələşmə olmayıb. Böyük ehtimalla olub və sonradan Vaşinqton bunu yerinə yetirməkdən boyun qaçıdırıb. Putin özü dəfələrlə müsahibələrində deyib ki, “Amerika bizi aldadıb”. Ancaq hər halda Rusiya düşünürdü ki, müharibədə tezliklə qalib gələcək və Qərb onunla razılaşmağa məcbur olacaq.

ABŞ Rusiya təhlükəsini qəbarməqlə Avropa ölkələrinin demək olar ki, hamısını NATO çetiri altına sala bildi. Əgər diqqət etsək, görürük ki, NATO -nun böyüməsi prosesi Avropa Birliyinin genişlənməsinə paralel gedib. Bəzən Avropa Birliyinə “Dördüncü reyx” də deyilir. Bunun səbəbi Almaniyanın ittifaqdakı iqtisadi gücü ilə bağlıdır.

Tarix boyu Almaniya ilə Fransa arasında çoxsaylı müharibələr baş verib, elə son iki dünya müharibəsinə buna əyani misal çəke bilərik. Avropanın birləşdirilməsi ideyası yeni deyil, bunu orta əsrlər boyunca Roma İmperiyası, 19-cu əsrin əvvəllərində Napoleon Bonapart həyata keçirmək istəyib, amma heç bir nəticə alınmayıb. Ancaq son iyirmi ildir ki, Avropa Birliyinin əsas gücləri olaraq istər

Almaniya, istərsə də Fransa köhnə qitəni təkə iqtisadi və siyasi cəhətdən deyil, həm də hərbi baxımdan vahid birlik halına gətirməyə çalışırlar. Onlar yaxşı başa düşürlər ki, müstəqil hərbi qüdrətə yiyələnmədən ciddi strateji birlik əldə etmək müşkül olacaq. Almaniya və Fransanın bu təşəbbüsü dəfələrlə müzakirə olunsada, hələ ki, gözlənilən razılaşma əldə edilməyib.

Almaniyanın İkinci Dünya Müharibəsindən sonra yenidən hərbi qüdrət əldə etməsi və üstəlik Avropa Birliyinə daxil olan ölkələri də öz ətrafına yığması Amerika Birləşmiş Ştatlarını qane edə bilməz, çünki belə bir güc Amerikanın dünya hegemonluğuna təhlükə törədir və Qərb dünyasının indiki birliyinə xələl gətirə bilər. Amerika heç zaman istəməyib ki, Rusiya ilə Avropa, xüsusilə də Almaniya arasında isti münasibətlər qurulsun. İndi görünən odur ki, deyərsən, Amerika buna tam nail olmaq üzrədir.

Bəs, əgər Rusiya müharibədə məğlub olarsa və ya parçalanarsa, o zaman nələr baş verər? NATO öz aktuallığını itirməzmi?

Elə məhz buna görə də Henri Kissincer ABŞ-ın maraqları kontekstindən çıxış edərək demək istəyir ki, əgər Rusiya məğlub olarsa, sonrakı mərhələdə onu növbəti uğursuzluqlar gözləyir. Yəni, məlum geostrateji məkanı bir neçə yüz ildir ki, dolduran Rusiyanın yerində boşluq yaranacaq. Bir tərəfdən baxanda təcrübəli diplomat doğru söyləyir. Tarix ərzində Qərblə Rusiya imperiyası, Sovet İttifaqı, indi isə Rusiya Federasiyası arasındakı münasibətləri tənzimləmək üçün həmişə müəyyən kompromis variantlar tapılıb. Amma münasibətlərin gərginləşməsinin ilk rüşeymi 2007-ci ildə Vladimir Putinin Münhen Təhlükəsizlik Sammitindəki çıxışında qoyuldu. Sonra isə Ukrayna uğrunda nüfuz savaşına start verildi.

Qərb dünyası ilə Rusiya arasındakı gərginlik ocağının episentri olan Ukraynadakı müharibə Rusiyanın bir dövlət kimi müqəddəratını həll edəcək. Rusiya strateji təşəbbüsü əldən verib, artıq müharibəyə nəzarət Qərbin əlindədir.

Bəs, ABŞ nəyi planlayıb? Rusiyanın zəifləməsi və ya parçalanması kimi ssenarilər böyük geostateji məkanda vakkum yaranmasına gətirib çıxarmazmı? Təbii ki, ABŞ buna qətiyyətlə imkan verməz. Amerikanın məqsədi Çinə tərəf sürüşüb qaçan Rusiyanı yerində oturtmaq və onun cilovunu çəkib tam öz ixtiyarına almaqdır. Onun bunu hansı üsullarla həyata keçirəcəyini zaman göstərəcək. Ukraynada müharibəyə girişən Vladimir Putinin üzde görünən niyyəti Qərbi post-sovet məkanından sıxışdırıb çıxarmaq olsa da, belə görünür ki, o, bilərəkdən və ya bilməyərək ABŞ-ın istədiyi siyasəti yürüdür.

Vaqif Nəsimov

Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz...

44 günlük ikinci Qarabağ müharibəsində Vətən torpağının hər qarışını canından əziz bilib, bu yolda şəhidlik zirvəsinə ucalan minlərlə övladlarımızdan bir də Əsəd Mahir oğlu Əsədli. Şərəfli ölümü ilə bütöv Azərbaycan xalqının ürəyində özünə əbədi abidə qoyan bu Vətən sevdalısı 1995-ci ildə Masallının Çay qırağı kəndində dünyaya göz açıb. Sonradan ailəsi Bakıya köçüb və Əsəd Nizami rayonunda Milli Qəhrəman şəhid Yuri Kavalov adına 229 sayılı tam orta məktəbi bitirib. 2012-ci ildə Azərbaycan Dövlət İqtisadiyyat Universitetinə daxil olub. Cəmiyyətdə hamı onun mədəniyyətinə, əxlaqına, fəal vətəndaşlıq mövqeyinə heyran kəsilib.

Mərdlik, cəngavərlik, ən əsası Vətənə sevgi ruhu ana südü ilə bərabər canına, qanına hopan Əsəd Əsədli 2016-2018-ci illərdə Naxçıvanda ordu sıralarında xidmət edib, hərbi kəşfiyyatçı peşəsinə yiyələnib. Adına "can" dediyi Azərbaycanın keşiyini çəkdiyi müddətdə iki dəfə komandanlıq tərəfindən nümunəvi xidməti qeyd olunub, tərifnamə ilə təltif edilib.

Vətən müharibəsi zamanı isə Əsəd Əsədli Füzuli və Xocavənd döyüşlərində savaşıb. Elə Vətənə, torpağa sonsuz məhəbbəti sayəsində neçə-neçə ağır sınaqlardan üzəgə çıxıb. Son döyüşü noyabrın 9-da Xocavənd rayonunun strateji yüksəkliyin müdafiəsi uğrunda olub. Sözünlə əsl mənasında burada da erməni digərlərinə qan uddurub. Ölüm-dirim savaşında qəhrəman kimi döyüşüb, çoxlu sayda düşmən yaraqlısını məhv etsə də, 21 döyüş yoldaşını mühasirədən çıxarsa da, özü şəhidlik zirvəsinə ucalıb.

Ölümündən sonra "Vətən uğrunda", Füzulinin, Xocavəndin azadlığına görə və "Hərbi xidmətlərə görə" medallarla təltif olunub. İndi isə uyuduğu müqəddəs məkan II Şəhidlər xiyabanıdır.

Bəli, çox müqəddəs kəlamdır: "Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz". Əsəd Əsədli cismən aramızdan getse də, mənən bizimlə olmaqla ən daha ucada durur. O, qısa ömür yaşadı, qaldı ki, gələcək nəsillərimiz üçün də örnek olacaq qəhrəmanlıqla dolu bir tarix yazıb qoyub. Bu günlər qədəm qoyduğu ömrünün 28 ilində qəhrəman Vətən oğlunun əziz xatirəsinə ehtiram olaraq doğum günü adına layiq qeyd edildi.

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Astara sakini polis əməkdaşı tərəfindən ölümlə təhdid edildiyini deyir

Astara rayon sakini Bağirov Famil Zaidə oğlu tərəfindən "Hurriyyet" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. O, qonşusu Elman Bağirov və oğlu Rəşad Bağirovdan şikayətdir:

"Mən, Bağirov Famil Zaidə oğlu, yazaraq sizdən xahiş edirəm ki, problemi işıqlandırarsınız.

Artıq canımız boğazımıza yığıb. Çarəni mətbuat vasitəsilə tapacağımıza ümid edirik. Şikayətim qonşuluqda yaşayan Elman Bağirov və oğlu Rəşad Bağirovdandır. Deməli, bu iki şəxs atam Zaidə Bağirova məxsus evin qapı və pəncərə şüşələrini qıraraq, qanunsuz olaraq içəri daxil olublar. Evdən lazımı sənədləri oğurlayıblar.

Atam həmin gündən Astara Rayon Prokurorluğuna, Polis İdarəsinə və digər aidiyyəti idarələrə ərizə ilə və şəxsən müraciət etmişdir. Evindən oğurlanan sənədləri ala bilmədiyini görən atam, sonuncu dəfə 04.05.2016-cı ildə Astara rayon icra başçısının qəbuluna yazılır. Qəbula gedərkən görür ki, qardaşı və onun yoldaşı da qəbula gəlirlər. Atam icra başçısına demək istəyirdi ki, "evimdən sənədlərimi qardaşım oğurlayıb, mənə aid olan torpağı başqasına 10 000 manata satmaq istəyir". Lakin atamın gəlişini görən Elman Bağirov və yoldaşı orada səs-küy salaraq, atamı təhqir ediblər. Elmanın yoldaşı Gülbəniz küçə söyüşləri söyləyərək, atamın oradan uzaqlaşmasına nail olub.

Qəbula düşə bilməyən atam polis bölməsinə gedib. Polis məmuru Ruslan Şə-

Famil Bağirov: "Polislər 70 yaşlı anamın savadsızlığından istifadə edərək onu şöbəyə dəvət edib, boş kağıza imza atdırıblar..."

biyev laqeydcəsinə bildirib ki, "biz heç nə edə bilmərik, get məhkəməyə ver".

Polisin gözü qarşısında kimisə təhqir edirlər, polis deyir ki, qarışa bilmərik. Polisin bu haqsızlığını görüb, kor-peşman evə qayıdarkən Astara Rayon Bayraq Meydanı yaxınlığındakı piyada keçidində yüksək sürətlə gələn 99:GL:063 dövlət nömrə nişanlı "Hunday Elantra" markalı maşın atamı vurub. Güclü zərbənin nəticəsində ağır kəllə beyin travması, kəskin qan itirmə, bədənün bezi nahiyələrində ağır yaralar aşkarlanmışdır.

Astara Xəstəxanasında xəstəyə müdaxilə edilə bilmədiyindən, xəstəni köhnə təcili yardım maşını ilə Lənkəran Rayon Xəstəxanasına apararkən yolda rəhmətə gedib. Hadisəyə bağlı Astara Rayon Polis İdarəsində işə baxan Bəhruz Qulamov və prokuror Zakir Saatov mərhum atamı vuran şəxsin kimliyini müəyyən ediblər. Məlum oldub ki, qəza törədən şəxs Azərbaycan Dövlət Sərhəd Xidməti Dəniz Limanının rəisidir. Bizə deyilib ki, o, artıq Lənkəran Rayon Hərbi Prokurorluğuna təhvil verilib.

Yas məclisinin 2-ci günündə Astara Rayon Polis Şöbəsinə işləyən Baş leytenant Bəhruz Qulamov bizə, yeni ailə üzvlərimizə başıslanma haqqında ərizə yazmağımızı təklif etdi. Əlbəttə, razılıq verməyib, imtina etdik. Daha sonra polislər 70 yaşlı

anamın savadsızlığından istifadə edərək onu şöbəyə dəvət edib, boş kağıza imza atdırıblar. Anama bildiriblər ki, imza atdığı kağız ondan ötrüdür ki, qarşı tərəf yas məclisində iştirak edən zaman onlara xəsarət yetirilməyəcək.

Tək anamın yox, heç bizim də ağılımıza gəlməzdi ki, Azərbaycan polisi belə bir addıma əl atar. Belə çıxır ki, Bəhruz Qu-

lamov və digərləri külli miqdarda pul alıb, anamı aldadıb, boş sənədi imzaladırlar. Bunu biləndən sonra dərhal Bəhruz Qulamovun qəbulunda oldum. Odan niyə belə etdiklərini soruşdum. Mənə cavab verə bilmədi.

Bir sözlə, ərizəmə baxılırmı, cinayətkar işə tutulmayıb. Şikayətlərimdən qəzəblənən polis əməkdaşı Nadirov Samir Aydın oğlu mənə ölüm təhdid edir. Həmin şəxs ya mənə öldürdüyü, ya da narkotiklə həbs etdirəcək.

İllərdir təhlükə ilə yaşayıram, artıq qorxularımdan bezmişəm. Həyatə çıxanda özümlə böyük xəncər götürürəm. Görün, mənə necə bir vəziyyətə salıblar.

Xahiş edirəm ki, bu məsələni ictimailəşdirin, bəlkə adlarını çəkdiyim polisləri susduran şəxslər olar".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Masallıda qazi ziyarət edildi

Masallıda "Vətənpərvərlik klubu" çərçivəsində "Masallı Gənclər Evi" sosial xidmət müəssisəsinin kollektivi 44 günlük Vətən müharibəsində erməni digərlərinə qarşı döyüşlərdə fərqlənən qazi Nuru Şahin oğlu Qurbanovu evində ziyarət ediblər. Ziyarət zamanı qəhrəmanımızın keçdiyi şərəfli döyüş yolundan böyük qürurla danışılıb, qayğıları, problemləri ətraflı öyrənilib.

Nuru Qurbanov da öz

növbəsində ziyarətçilərlə müharibədə qələbə qazanmağının sevincini, döyüş xatirələrini bölüşüb. Nuru Qurbanov

23 fevral 2002-ci il tarixində Masallı rayon Musaküçə kəndində dünyaya göz açıb. 2008-2019-cü illərdə tam orta

təhsil almış, 2020-2021-ci illərdə çağırışçı kimi hərbi xidmətə yollanıb. Həqiqi hərbi xidmətini Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin "N" sayılı hərbi hissəsində, cəbhə bölgəsində keçirib. Qəhrəman Vətən sevdalısı Kəlbəcər və Laçın uğrunda gedən döyüşlərdə yaranmış, 3-cü qrup əlidir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin sərəncamına əsasən Nuru "Vətən müharibəsi iştirakçısı", "Hərbi xidmətlərə görə" və digər medalları ilə təltif olunub.

Zəfər ORUCOĞLU

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

**Gənc nəslin milli mənlük
şüurunun inkişaf etdirilməsi və
vətənpərvərlik hisslərinin tərbiyəsi**

Düz yeddi il bundan
öncə Azərbaycan
Ordusunun zabiti
illərlə arzusunda olduğu
kapitan rütbəsinə layiq
görüldü. O böyük cüssəli
gəncin gözlərindəki baxış-
ları nələrdən xəbər ver-
mirdi ki? O gözləri cəmi
62 gün öncə hüznün ay-
nası kimi tanımışdıq. Çiy-
nində daşdığı dostu, sir-
daşı, silahdaşı sonsuzluğa
yol aldığı gün Toğrul
Məmmədov hər kəsin qəl-
binə göz yaşı ilə axdı.
Sanki dostunun gedişinə
ağlayan Toğrulun öz tale-
yini bilirmiş kimi...

"Toğrul" dedikdə qəlbimin şəhid yarasına sanki duz basılır. Heç görmədiyim doğmama çevrilən bu qəhrəmana gah ana, gah bacı, gah qardaş, gah da övlad olmağa çalışıram. Ana yaralı, övlad həsrətli nakam ömrü ilə bərabər köçdü torpağın qoynuna. 28 illik həyat gənc həyatı olsa da o daxilən qocalmışdı.

Qəhrəmanlığı ilə xalqın yaddaşında iz salan Məmmədov Toğrul Səyyad oğlu. 13 iyul (sənədlərdə 26 iyul) 1988-ci ildə qəhrəmanlar diyarı, ərənlər oyağı, şəhidlər məqbərəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasının Babək rayonunun Şıxmahmud kəndində dünyaya göz açıb. Körpə əlləri ilə tutduğu əlləri sabaha ümidə uzadıb. Səyyad müəllim və Nazilə xanımın həsrətli üşüyən qəlbərini isidib. Bacısı Şəbnəmin, qardaşı Üzeyirin dayağı olub. Toğrul vətənə bir oğul olmağı düşünəndən evindən uzaq kursant həyatı başlayıb. Toğrul Məmmədov 2002-ci ildə Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyə qəbul olub. Həmin gün Toğrulun vətəni, vətənin Toğrullu arzuları cücməyə başlayıb. Hər kəs Toğrulun əzmkarlığına, bacarığına şahid olub. Toğrul hər könülə yol tapıb. Əksi olsa mən illər sonra o könül qapılarını döyəndə Toğrullu xatirələr o qədr həsrətli dilə gəlməzdi.

Toğrul Məmmədov Heydər Əliyev adına Hərbi Liseydə üçillik təhsilini uğurla başa vurdudan sonra 2005-ci ildə Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbə (AAHM) qəbul olur. Könüllü olaraq hərbi peşəsinin ən çətin və məsuliyyətli ixtisası olan mühəndis-ihtisam ixtisasını seçir. Müəllimlərinin, kursant yoldaşlarının güvənini qazanan, dost yolunda hər fədakarlığı edən bir insan olur. Toğrul Məmmədov Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində dördillik təhsilini başa vurdudan sonra Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzində birlik kursu keçir. Daha sonra bir leytenant kimi hərbi xidmətə başlayır.

Toğrul sinəsi dağlı, sinəmizin dağı Ağdam rayonunda xidmətə başlayır. Raquf Orucovun komandanlığı altında xidmət edən qəhrəman komandirinin güvənini qazanır. Əvvəlcə bir zabıt kimi, sonra isə bir dost kimi.

Toğrul Məmmədov peşəkar istehkamçı idi. Dəfələrlə uğurlu əməliyyatlar aparması onun peşəkarlığını sübutu idi. Həmin o əməliyyatlardan biri 2014-cü il iyulun 31-dən avqustun 1-nə keçən gecə baş verir. Düşmənin Ağdam istiqamətində yenidən əzjınlaşması şiddətli döyüşlə nəticələnir. Rəqib Orucov və Toğrul Məmmədov həmin vaxt düşməni məğlubiyyətə uğradaraq geri çəkilməyə məcbur qoyurlar. Düşmənin tərəfin 100-dən çox canlı qüvvəsi məhv edilir. Azərbaycan Ordusunun isə 13 hərbi qulluqçusu şəhid olur. Toğrul uzun müddət bu itkilərlə barışa bilmir. Ancaq qisas hissi ilə özündə güc tapır.

Ağdamın işğal yarası hər bir azərbaycanlının qəlbində qövr edir-di. Vətəndən vətəne sürgün edilmək qəbuledilməz bir gerçək idi. Bu gerçək Toğrulun ən böyük iztirabı idi. O Ağdama məlhəm olmaq üçün, ümid olmaq üçün hər vaxtlə çalışırdı. Təyinatla Bakı şəhərində yerləşən N sayılı hərbi hissədə xidmətə göndəri-lən zaman o bir daha Ağdamsızlığın acısını dərinlində boğulduğunu hiss etdi. Könüllü olaraq yenidən Ağdam rayonunda xidmət etmək üçün ərizə yazdı və düşmənin nəfəsi duyulan torpaqlarda düşmənin nəfəsini kəsməyə davam etdi.

Toğrul Məmmədov ağdamlıların ümidlərinə, arzularına işiq saçan bir çəhrəman olub. Elə o ümidləri doğrulda-dogrulda ağdamlıların eolğuna çevrilib. Ağdamlılar Toğrul Məmmədovunda Ağdamla düşmənin bir addımliğında cəkilen vallahın, sədlərin cəkilməsi üçün hansı fədakarlığı

etdiyini gözəl bilirdilər. Rəhmətə gədən doğması erənənilərin açıdıqları atəşlər səbəbindən gündüzlər deyil gecələr dəfn edən kənd camaatının çekdiyi çilələr Toğrul Məmmədov üçün qəbuledilməz idi. O, yerli camaatın bu çiləsini sona çatdırmaqda qərarlı idi. Heç vaxt qərarından dönmədi.

2016-cı il aprelin 1-dən 5-nə qədər Azərbaycan Ordusu düşməni diz üstə çökdürərək ilk zəfər sevincini yaşadı. Həmin vaxt Toğrul Məmmədov Ağdam rayonu istiqamətində düşmənin nəfəsini kəsirdi. Düşmənin bir addımlığına qədər gedən qəhrəman düşmənin canlı qüvvəsini və hərbi texnikasını məhv edirdi.

məsində böyük rol oynamışdı. Hələ Aprel döyüşlərindən öncə də Toğrul dəfələrlə düşmən tərəfin verdiyi itkilərin səbəbkarı olmuşdu. Eynilə həmin döyüşlər zamanı da Toğrul öz sözünü döyüş meydanında deməyi bacardı. Ancaq öncə komandiri Rəqif Orucovun, sonra can dostu Nəcməddin Savalanovun şəhid xəbəri ilə sarsıldı. Qiyamətə qalmayacaq qisas andı ərsə ucaldı.

Toğrul Məmmədov üçün Rəqif Orucovla bərabər addımladığı Ağdama onsuz addımlamaq asan olmadı. Ancaq o qərarlı idi. Məzarlığa qədər çəkilməsi planlanan həmin valı tamamlanmalı idi. Hər dəfə ümidə doğru daha da yaxınlaşdıqca düşmənlər daha çox azğınlıq edirdi. Valın həmin məzarlığa çatmasına çox az qalmış Toğrul Məmmədovun ömür yolu şəhid kimi tamamlandı.

Toğrul Məmmədov 14 iyul 2016-cı ildə uzun müddət idi alacağı günü gözlədiyi kapitan rütbəsinə layiq görüldü. Həmin gün qururu və sevinci tən idi. Üz tutub getdiyi ünvan isə həsrətlə vətən idi. Elə yol üstə olan da düşmənin atəşləri yenidən pozduğu xəbərini alır. Zaman itirmədən sevdasının ünvanı Ağdama çatır. Ona öne getməməyini desələr də işarlarla əsgərləri ilə birlikdə öndə olar.

cağını bildirərək önə atılır. Həmin an

Ancaq o son çırpınış olur. Bəlkə həyata döner deyər xəstəxanaya çatdırılan Toğrulun xəstəxanadan nəşi çıxır. Naxçıvanda doğulub Ağdamda vətənin şəhid oğluna döner Məmmədov Toğrul Seyyad oğlunun nəşi bayrağın ağuşunda el-obasına üz tutur. O gün Şəbnəm və Üzeyir ard-arda itirdikləri ana və atalarından sonra dəyəq bildikləri qardaşlarına da əbədi vida edirlər. Bu həyatda vətəndən başqa bir yadigarı qalmayan Toğrul Məmmədovun adı hər bir azərbaycanlının susmayan könlü səsidir. Vətən qeyrətini çəkən bu qəhrəmanı "QEYRƏT TƏCƏSSÜMÜ" olaraq görürəm. Toğrul Məmmədovun adını yaşatmaq üçün hər vəchlə çalışan qardaşı Üzeyir Məmmədovun dəstəyi ilə Toğrul Məmmədovdan bəhs olunan "QEYRƏT TƏCƏSSÜMÜ" kitabını yazdığım zaman mən bu qəhrəmanın vətən sevdasına sevdalandım.

RUHLAR ŞƏHƏRİNİN ŞƏHİD SAKİNİ

***Məzarından boylanır ürəyimin naləsi,
Boğur mənim ruhumu yenə də sükut səsi.
Bu məzar vətən daşı, bu məzar and yeridir,
Çünki azadlıq idi Toğrulun tək qayəsi.***

***Ağdamın hər qarışı əzmi ilə nurlandı,
Tapdaqda qalan yurdun həsrətiylə qəlb yandı.
Neçə-neçə şəhidin uğrunda can verdiyi,
"Ruhlar şəhəri" Ağdam al qanına boyandı.***

**Toğrul hey tələsirdi vətənin imdadına,
Şəhid kimi üz tutdu gənc yaşda yaradana.
Vətən, xalq qeyrətini çəkən vətən oğlunun,
Biz "Qeyrət Təcəssümü" söyləyirik adına.**

Manya SƏXAVƏTQIZI,
"Vətən Fədailəri" layihəsinin rəhbəri,
AYB-nin və AJB-nin üzvü
13.07.2023

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında çap olunur

Heyvan sürüsündən ayrılan ibtidai insan qruplarının zəka potensialına görə təbiətin canlıları ilə müqayisədə onları əhatə edən ətraf mühitin reallıqlarının həyatlarına təhlükəli və ya təhlükəsiz, mövcudluğunun zərərli və ya xeyirli təsiri olub-olmamasını müəyyən etmək cəhdləri onların şüurunda müxtəlif hisslər yaratmaqla bərabər, bu insanların hər bir proses, hadisə və varlığa öz həyatlarına, mövcudluqlarına xeyirli və ya zərərli olmasına uyğun münasibətlər də yaratmışdır.

Məhz bu proses planetin müxtəlif guşələrində, fərqli coğrafi, iqlim və s. şəraitində yaşayan insan qruplarında müxtəlif məzmunlu tanrıçılıq inancları yaranmasına səbəb olmuşdur. Lakin bütün bu inancların özəl xüsusiyyəti insanların mövcud olduğu ibtidai-icma quruluşunun mahiyyətinin tələblərindən kənara çıxmasıdır. Yeni insanlar səcədə etdikləri bu tanrıların bir hissəsinin qəzəbindən (fəsadlarından) yayınmaq, bir hissəsindən isə öz keyrinə istifadə etmək məqsədilə onların düşüncəsinə nəzərdə tutduqları rituallara, adət və ənənələrə riayət etsələr də, bu inanclar ibtidai-icma quruluşunun mahiyyətinə uyğun olaraq özlerini bu tanrıların QULU hesab etməmiş, nə də bu inancları düşünüb, yaradıb, təbliğ edənlər də bu tanrılara sitayiş edənlərin qarşısında belə bir tələb qoymamışlar. Həm də bu inanclar fərdi və könüllü olmaqla, təşkilati formada mövcud olmamışdır. İnsan qrupları heyvan sürüsündən ayrıldıqdan sonra, quldarlıq quruluşunun meydana gəlməsinə qədər olan dövrdə ibtidai-icma quruluşunda mövcud olmuş insanların fəlsəfi düşüncəsinin məzmunu və mahiyyəti məhz bu çərçivə daxilində ibtidadan aliyə doğru inkişaf yolu keçmişdir.

Bu təkamül dövrü ərzində yağışın göydən yağması, onun nəticəsi olaraq insanlara fəlakət gətirən sellərin yaranması, qarın yağması ilə soyuqdan qorunmaq imkanları olmadıqdan, bundan əziyyət çəkəməsi, ildırım çaxması, günəşin, ayın, ulduzların səmada, insanlar üçün əlçatmaz məsafədə yerləşməsi və onların yerə baş verən proseslərə təsirini adi gözlə görüb, bu təsirlərin səbəb və mexanizmlərini dərk edə bilmədiyindən bu proseslər həmin dövrün insanların gözündə yəre və yerdəki insanların həyatına istənilən pis və ya yaxşı təsir göstərə biləcək fəvqəladə qüvvələrin mövcudluğu fikrini yaratmışdır. Heç də təsadüfi deyil ki, qədim insanların zəruri ilkin həyatı tələblərindən irəli gələn tibb, astronomiya, riyaziyyat, fəlsəfə elmlərinin yaranmasının ilkin pillələri olan, ətraf mühitdə baş verən hadisə və proseslərin baş verəməsinin səbəbləri və mexanizmlərini dərk etmək üçün insanların ilk cəhdlərinin nəticəsi olan fəlsəfi düşüncələrin yaranması, səmada göy cisimlərinin yerə düşməsi, hərəkəti və orada baş verən proseslərin adi gözlə görünən təsirlərinin xüsusiyyətlərinə görə yerdəki hadisə və proseslərin baş verməsi gedişinin dəyərləndirilməsi, proqnozlaşdırılması cəhdləri, insanlar arasında ilkin tələbat ehtiyatlarının mübadiləsindən, bölgüsündən tutmuş, məsafə

İdealist və materialist dinlər hansı əsaslarda yaranır?

ölçülərinin mövcudluğu zərurətindən hesab, həndəsə yarandı. Sonralar isə daha mürəkkəb proseslərin hesablanması zəruri olan riyaziyyat elmi və müxtəlif səbəblərdən gündəlik həyatda xəstələnmə, yaranan insanların sağaldılmasına zəruri olan tibb elmi, insanların sonrakı inkişaf mərhələlərində yaranan tələbatların ödənilməsi zərurəti nəticəsində yaranan çoxsaylı elm yaranmışdır. Eyni zamanda bu elmlər sonrakı, daha yüksək inkişaf pillələrində yaranmış elmlər üçün təməlini təşkil edən kimi, həmin elmlərin daha yüksək səviyyədə inkişaf etməsi üçün də özül, baza rolunu oynamışdır.

İbtidai-icma quruluşu dövründə yaranaraq məhdud çərçivələrdə formalaşan, insan zəkasının fəlsəfi düşüncəsinin nəticəsi, məhsulu olan tanrıçılıq və onun müxtəlif xalqlar arasında yaranıb formalaşan müxtəlif məzmunlu variantları növbəti inkişaf mərhələsində, yeni ibtidai-icma quruluşunun inkişafının son mərhələsi quldarlıq quruluşunun yaranmasına zəruri olan bütün şərtləri formalaşdırıb hazırladığı kimi, insanların fəlsəfi düşüncələri də quldarlıq quruluşunun tələblərinə uyğun fəlsəfi düşüncə forması, növü olan İDEALİST DİNLƏRİN yaranmasına zəruri olan bütün şərtləri formalaşdırıb hazırlamışdır.

Quldarlıq quruluşu yarandığı ilk dövrlərdə qulların qollarına qandal, ayaqlarına isə buxov vurulması məlum faktır. Həmin dövrlərdə mövcud olmuş istehsal və xidmət işlərində qul əməyindən istifadə etmək üçün bu hal müəyyən qədər yararlı olsa da, yeni qul əməyinin məhsuldarlığını, qul əməyinin keyfiyyətini bir qədər aşağı sals da qul sahibinə sərfəli olduğu halda, qulun qaçmaq cəhdlərini, xüsusilə sahibinə qarşı müəyyən fəsadlar törətməsi imkanlarının qarşısını almaq üçün yetərli deyildi. Qulun öz sahibinə tam müti olması üçün onun zəhni, şüuru da qandallanmış idi. Məhz bu zərurət, bu tələbat insanlara, onların yaranışından kiminsə qulu olması fikrini aşılamaqla onlarda qul psixologiyasının yaranmasını zəruri edirdi. Bu amil insanların əli çatmayan, mövcudluğunu yoxlamaq mümkün olmayan, fəvqəladə bir qüvvənin, səmada məskunlaşmış, dünyanı, o cümlədən təbiət və cəmiyyəti daim öz istəyi, hökmü ilə idarə

rə edən, onun hökmünə əməl etməyən "günahkarları" çox sərt cəzalandıran mifik varlığın surəti əsasında müxtəlif DİN versiyalarının, həm də bu versiyaların hamısının MƏHZ QULDARLIQ QURULUSUNUN əsas tələbinə, yeni QULUN, QUL SAHİBİNƏ qeyd-şərtsiz MÜTİ və TABE olmasını tələb edən, aşılamaq, eyni zamanda heç bir məntiqə, real fakta

Quldarlıq quruluşu yarandığı ilk dövrlərdə qulların qollarına qandal, ayaqlarına isə buxov vurulması məlum faktır. Həmin dövrlərdə mövcud olmuş istehsal və xidmət işlərində qul əməyindən istifadə etmək üçün bu hal müəyyən qədər yararlı olsa da, yeni qul əməyinin məhsuldarlığını, qul əməyinin keyfiyyətini bir qədər aşağı sals da qul sahibinə sərfəli olduğu halda, qulun qaçmaq cəhdlərini, xüsusilə sahibinə qarşı müəyyən fəsadlar törətməsi imkanlarının qarşısını almaq üçün yetərli deyildi...

əsaslanmayıb, yalnız bu düşüncə sistemlərini yaradan insanların zəhni fantaziyalarına əsaslanan İDEALİST DİNLƏR yaranmağa başladı. Həmin dövrdə məhz idealist dinlərin yaranmasının səbəbi isə o dövrdə insanların ayrı-ayrı sahələrdə müəyyən lokal elmi nəticələr əldə etsə də, bütövlükdə heç bir elm sahəsi məhz elmi sistem olaraq formalaşmış olmadığından başqa, təbiət hadisələrinin insanlar üzərində hökmürlükləri hələ çox böyük olması ilə bərabər, insanların onlara hər hansı bir dərəcədə müqavimət göstərmək, eləcə də onların məzmunu və mahiyyətini dərk etməyə qadir olan bilik və şüurunun olmaması idi.

İnsanların sayı çoxaldıqca mövcud cəmiyyətlərin həm şəxsi tələbatının, həm də istehsal vasitələrinin istehsalına tələbatın artması, digər tərəfdən texniki tərəqqinin yaratdığı reallıqlar, qul əməyindən istifadənin daha da səmərələşdirilməsi zərurətini get-gedə aktuallaşdırdığından tədricən qulların qollarından qandalları, bir müddət sonra buxovları açılaraq onların alınına, üzünə, əlinə və s. daim açıqda qalan bədən üzvlərinə qaynar demirle DAMĞA vurmaqla, onların qollarının və ayaqlarının hərəkətindən məhdudiyyəti ləğv etməklə qul əməyindən daha səmərəli istifadə etməyə başladılar. Bundan ən çox qul əməyinin tətbiq edildiyi təsərrüfatlarda istifadə edilir, qandal və buxov qulların üzərində xüsusi nəzarətçilərlə əvəz edilirdi.

Quldarlıq quruluşu genişləniş inkişaf etdikcə qulların zəhninin qandallanıb, onları müti duruma gətirmək üçün dinin də əhəmiyyəti artdığından bu tələbatı ödəməkdən ötrə, artıq dini təşkilatlar yaranaraq, dinin tədrisi və təbliğinə lazım olan peşəkar kadrların keşif, molla hazırlanması məqsədilə dini məktəblər, kilsə, məscid və s. meydana gəlirdi.

Fərdi quldarlıq dövlətlərinin mövcud olduğu dövr, idealist dinlərin yaranaraq genişlənməsi və dinlərin təşkilatlanaraq, ideoloji-siyasi güc olaraq cəmiyyətlərdə dövlət mexanizmindən sonra cəmiyyətə təsir qüvvəsi olmaq etibarilə ikinci güc mərkəzinə çevrilməsi ilə xarakterizə olunur. İdealist dinlərin inkişafının ikinci mərhələsi feodalizm quruluşuna malik dövlətlərin yaranması ilə başlanır.

İdealist dinlərin inkişafının ikinci mərhələsi feodalizm quruluşuna malik dövlətlərin yaranması ilə başlanır. Məlum olduğu kimi, feodalizm quruluşunda yaranan dövlətlərdə qullara kütləvi surətdə inzibati azadlıq verilsə də, onların əməyi feodalın mülkiyyətində qalmış olur. Yəni təhkimli ömrünün sonunadək istehsal etdiyi məhsulun 3/5 hissəsini əvəzi ödənilmədən feodala verməli olmaqdan başqa, həftənin müəyyən günləri feodal üçün əmək haqqı ödənilmədən müəyyən işləri görməli idi ki, bu da "biyar" adlanır. Belə ki, təhkimlinin istehsal etdiyi məhsulun təhkimliyə çatacaq beşdən iki hissəsi, onun özünün və ailə üzvlərinin müstəqil mövcudluğunun təminatı üçün nəzərdə tutulan paydır. Əgər quldarlıq quruluşunda qulun istehsal etdiyi məhsulun dəyərinin 1/5 hissəsi, onun əmək prosesini dövründə sərf etdiyi iş qüvvəsinin bərpası edilməsi və onun palat, yataq və s. kimi şəxsi tələbatının ödənilməsinə sərf edilirsə, feodalizm quruluşunda inzibati azadlıq əldə edib, quldan təhkimliyə çevrilmiş in-

sanın bu tələbatlarının ödənilməsi təhkimlinin öz üzərinə düşür. Bundan başqa, feodalizm quruluşunda quldarlıqda olan istehsalçının (işçinin) üzərində, onun qaçmaması, əməyindən maksimum istifadə edilməsinə nəzarət edən xüsusi nəzarətçilərin olması da, istehsalçının (işçinin) qul statusu ilə birlikdə ləğv olunduğundan, təhkimlinin feodal qarşısında olan öhdəliyinə, yeni əməyinin nəticəsinin 3/5 hissəsini feodala əvəzi ödənilmədən, pulsuz verməsi, biyar öhdəliyinin yerinə yetirilməsi, eləcə də təhkimlilərin cəmiyyətin başqa üzvləri ilə qarşılıqlı münasibətlərinin və s. tənzimlənməsini quldarlıq quruluşundakı kimi qul sahibi və nəzarətçilər həyata keçirə bilməzdi. Həmçinin, feodal dövləti piramidasında bu piramidanın aşağı pillələrində qərarlaşan və yerli feodalların da dövlətin başında duran baş feodalın münasibətlərinin də məhz feodal-təhkimli

nisbəti və mahiyyətində tənzimlənməsi zərurəti də mövcud idi. Həmin dövrün iqtisadi-ictimai inkişaf səviyyəsinə, eləcə də cəmiyyət üzvlərinin ictimai şüur səviyyəsi və dövlət piramidasında qərarlaşan feodallar da daxil olmaqla, cəmiyyətin aparıcı qüvvəsi olan feodalların mənafeyinə uyğun gələn yeganə variant dinin dövlət piramidası ilə çuğlaşması idi. Və o da baş verdi.

Belə ki, artıq bütöv bir sistem halında formalaşmış din ideoloji, siyasi, həm də hüquqi sistem olaraq dövlətin və cəmiyyətin idarə edilməsi, cəmiyyət üzvlərinin mövcud iqtisadi-ictimai münasibətlərinin tənzimlənməsi üçün tam yararlı idi. Lakin cəmiyyətin iqtisadi-ictimai inkişafı daim, durmadan inkişaf etdiyindən bir müddət sonra inkişafın yaratdığı yeni reallıqlar ilə dəyişməyən dini dəyərlər və qaydalar arasında daim yaranıb, çoxalan ziddiyyətlər 16-cı əsrin sonlarında artıq özünü şiddətlə biruzə verirdi. Həmin vaxta iqtisadi-ictimai inkişafın, həm də bir çox elmlərin inkişafının formalaşdığı cəmiyyətin ictimai şüur səviyyəsi kapitalist dövlətin feodal-təhkimli münasibətləri, nə də bu münasibətlərin dini əsaslar üzrə tənzimlənməsini qəbul edə bilməzdi. Məhz bu səbəbdən Avropada ardıcıl davam edən üsyanlar nəhayət burjuva inqilabının qələbəsi ilə nəticələndi. Bir çox ölkələrdə feodalizm quruluşu, kapital sahibi və muzdur münasibətlərinə əsaslanan kapitalizm quruluşu ilə əvəz edilməklə yanaşı idealist dinlər dövlət mexanizminin bilavasitə idarəçiliyindən uzaqlaşdırıldı.

Belə ki, idealist dinlər nə məzmun, nə mahiyyət etibarilə kapitalist-muzdur münasibətlərinin tənzimlənməsi üçün tamamilə yarasız olduğundan, əlavə, cəmiyyətin aparıcı qüvvələri idealist dinlərin ehkamlarını qəbul etmirdi. Yeni yaranmış iqtisadi-ictimai şərait, cəmiyyətin və dövlətin idarə edilməsində yeni ideoloji əsasların tətbiq edilməsini tələb edirdi. Məhz bu şərait və tələbat idealist ehkamlara deyil, maddi əsaslar üzərində qurulmuş ehkamlara əsaslanan MATERIALİST DİNLƏRİN YARANMASINA rəvac verdi və kapitalist istehsal üsulunun məzmunu və mahiyyətinə cavab verən belə materialist dinlər yaranmağa başladı.

(Ardı var)

Qəzənfərova Nərmən Rahim qızı tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə müraciət edən şikayətçinin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

"Hörmətli Prezident!

Öncə onu bildirmək istəyirəm ki, TƏBİB tərəfindən Respublika Dəri-Zöhrəvi Mərkəzinə Muşviq Zeynalovun baş həkim təyin edilməsindən narazı olan tək mən deyiləm. Orada narazı salınan onlarla həkim tibb müəssisəsinə tərk etmək məcburiyyətində qaldı. Yeni Sizin dəfələrlə vurğuladığınızın tövsiyələrinizin əksinə gedildi, 65 yaşı tamam olan bir çox peşəkar həkimlərlə əmək müqaviləsinin uzadılması baş həkim Muşviq Zeynalov razi olmadı.

Beləcə, zaman ötdü və baş həkim TƏBİB-də özünə tərəfdarlar topladı, orada yüksək vəzifədə çalışan qohumlarının xətti ilə "adamı", pulu, olmayan işçiləri çöhrəyindən etdi. Onlardan biri də mənəm.

Belə ki, Respublika Dəri-Zöhrəvi Mərkəzinin baş həkim Muşviq Zeynalov mənə (Qəzənfərova Nərmən Rahim qızı) işlədiyim operator işindən çıxardaraq, kərgüzarlıq işinə keçirdi. Oturduğum otaqdan çıxarıldım, toz-torpaq basmış, təmirsiz, girməsi mümkün olmayan arxiv otağına keçirildim. Övladlarım üçün bir tikə çörək məcburiyyətdən dözdüm, arxiv otağını öz hesabıma təmir etdirdim. Lakin bir müddət sonra eşitdim ki, baş həkim Muşviq Zeynalov mənə kərgüzarlıq işindən də azad edib, xidmətçi kimi rəsmiləşdirib.

Mən xidmətçi işinə keçirilməyimi 2 ay sonra bildim və buna narazılığımı bildirdim. Lakin o, "adın xidmətçi gedəcək, amma işləməyəcəksən, otursan öz otağında, gəl razılaş. Yox kərgüzarlıq işində qalsan, şənbə və bazar günləri də işə çıxmalı olacaqsan", - dedi. Mən isə bildirdim ki, hansı qanunda var ki, bazar günü mən işə çıxmalıyam? Bu qanunu kim qəbul edib? Qaldı, şənbə gününə, işim olarsa, təbib ki, gələm. Bu fikrimlə razılaşmadı. "Özün bil, əks təqdirdə ərizəni yazacaqsan, yoxsa sənə Əmək Məcəlləsinin 70 Ç maddəsi ilə işdən çıxardacağam", - deyərək mənə hədələdi. Mən isə onun təklifi ilə razılaşmadım, bu qərarından şikayət edəceyimi bildirdim. Bu zaman tələm-tələsik mənə təkrar kərgüzarlıq işinə qaytardı.

Bir müddət sonra məlum oldu ki, guya, mən işə aylarla gecikdiyimdən töhmət almışam. Bunu necə rəsmiləşdirdilər, bilmirəm. Həmin arada baş həkim Muşviq Zeynalov mənə izahat yazmağımı da bildirdi. Baş həkimə "bir dəfə işə gecikmişəm, onda da azyaşlı oğlum yanımda olub. Buna görə, işçiye töhmət yazarlarmı, heç olmasa xəbərdarlıq edəydiniz. Bilirsiniz ki, kreditim var, kirayədə yaşayıram, qaçaraq övladlarımı məktəbə qoyub işə gəlirəm", - deyə-

Dəri-Zöhrəvi Mərkəzinin baş həkimi haqda şok ittihamlar

İşdən qanunsuz olaraq çıxarıldığını deyən Nərmən Qəzənfərova Prezidentə müraciətində Muşviq Zeynalov barəsində ciddi faktları açıqlayıb

rək etiraz etdim.

Cənab Prezident!

Qarşı tərəf ədalətli və humanist davranmadı, 31.08.2022-ci il tarixində Respublika Dəri-Zöhrəvi Mərkəzinin baş həkim Muşviq Zeynalov tərəfindən Əmək Məcəlləsinin 70 ç maddəsi ilə işdən çıxarıldım, çox böyük haqsızlıqla üz-üzə qaldım. Qəribəsi də odur ki, mənə yerimə Kadrlar şöbəsinin müdiri Nuridə Almazovanın qohumu işə götürüldü. O, iş saatlarını Nuridə Almazovanın otağında oturmaqla başa vurur...

Qarşı tərəf ədalətli və humanist davranmadı, 31.08.2022-ci il tarixində Respublika Dəri-Zöhrəvi Mərkəzinin baş həkim Muşviq Zeynalov tərəfindən Əmək Məcəlləsinin 70 ç maddəsi ilə işdən çıxarıldım, çox böyük haqsızlıqla üz-üzə qaldım. Qəribəsi də odur ki, mənə yerimə Kadrlar şöbəsinin müdiri Nuridə Almazovanın qohumu işə götürüldü. O, iş saatlarını Nuridə Almazovanın otağında oturmaqla başa vurur...

sızlıqla üz-üzə qaldım. Qəribəsi də odur ki, mənə yerimə Kadrlar şöbəsinin müdiri Nuridə Almazovanın qohumu işə götürüldü. O, iş saatlarını Nuridə Almazovanın otağında oturmaqla başa vurur. Sonradan anladım ki, baş həkim mənə niyə kərgüzarlıq işindən çıxartmaq istəyirmiş. Çünki bütün "işlərdə" Kadrlar şöbəsinin müdiri Nuridə Almazova Respublika Dəri-Zöhrəvi Mərkəzində Muşviq Zeynalov üçün öndə gedən 3 isimdən biridir. Ümumiyyətlə, orada çalışanların, işləyənlərin əksəriyyəti Kadrlar şöbəsinin müdiri Nuridə Almazovanın, baş həkimin müavini Sevil Yusifovanın və baş hə-

kimin qohumları, tanışlarıdır. Son 2 ildə orada aparılan "islahat" özününküləşdirmə, mənimsəmə, rüşvət alma prinsipləri üzərində qurulub. Buna görə də savadlı, mövqeyi olan bütün həkimlər oranı tərk etmək məcburiyyətində qaldılar. Çünki pul-xəstələrin Muşviq Zeynalov

tərəfindən özünə yaxın həkimlərə yönləndirilməsi baş verirsə, orada pasiyentlər qorxudulub onlara yüksək məbləğlər "oxunursa", arayı 10-15 manata satılırsa, xəstələrə normal dərmanlar verilmirsə, ən pullu vəzifələrdə baş həkimə yaxın şəxslər işləyirsə, ştat vahidlərinə müdaxilələr olursa, daha nələr-nələr yazmağa, utandığımdan deyə bilmədiyim hallar baş verirsə, təbib orada qalıb işləməyin nə dərəcədə çətin olduğunu təsəvvür etmək çətin deyil. Nümunə üçün deyə bilərəm ki, Kadrlar şöbəsinin müdiri Nuridə Almazovanın mənə yazdığı mesajı ifadə etməyə utanıram.

Baş həkim Muşviq Zeynalova bayramlarda, ad günündə konvertlər verilir, istədiyi xəstəyə istədiyi dərmanı verir, orada istənilən işçinin davamiyyətinə göz də yumulur. Amma 2 uşaq anası, həyat yoldaşı demək olar işsiz olan, banklara krediti qalan mənə gəlincə -işdən çıxardılmalı oldum. Nəticədə şəhərdən gedib ucuz bir bağ evində yaşayası oldum, uşaqlarım normal məktəbə gedə bilmədilər, bir neçə xəstəliyimi müalicə etmək üçün pulum olmadı. Hansı əziyyətlərə qatılmalı oldum, ifadə etməyim çox çətinidir. Bir sözlə, baş həkim Muşviq Zeynalov Mənə zlüm etdi.

Beləliklə, deyə bilərəm ki, Əmək Məcəlləsinin 70ç maddəsi ilə işdən çıxarıldığıma görə, bu günkü günə qədər heç yerdə işə düzələ bilmirəm. Dəfələrlə aidiyyəti qurumlara, hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət etmişəm, hələ mənə qarşı özbaşnalığa, pozulmuş hüququma obyektiv qiymət verən yoxdur. Odur ki, bu kimi laqeyid münasibətdən istifadə edən baş həkimin əməllərindən sizə - Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyevə müraciət etmək məcbu-

riyyətimdə qaldım.

Hörmətli Prezident!

2023-ci il Heydər Əliyev anadan olmasının 100 ilyi ildir. Ümummilli liderin yubileyi münasibətilə yüzlərlə kimsəsizlərə əl tutulur, haqqı və hüququ pozulmuş şəxslərin hüquqları özünə qaytarılır. İnənirəm ki, onlardan biri də mən olacağam. İnənirəm ki, Respublika Dəri-Zöhrəvi Mərkəzində ştat vahidlərinə edilən müdaxilələrlə bağlı, ora ayrılan dövlət vəsaitinin təyinatı üzrə xərclənməsinin yoxlanılması üçün Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə göstəriş verəcəksiniz. İnənirəm ki, Respublika Dəri-Zöhrəvi Mərkəzinin yenidən təşkilinə, orada həkimlərin və mənim kimi bir tikə çöhrəyini qazanan şəxslərin nə səbəbə, hansı maraqlardan irəli gələrək

işdən çıxarılmasının araşdırılması üçün hüquq-mühafizə orqanlarına göstəriş verəcəksiniz. Çünki mənim elə pulum yoxdur ki, Əmək Məcəlləsinin 70ç maddəsi ilə işdən çıxardılmağımı məhkəmə müstəvisində həll edəm. Eləcə də TƏBİB-ə, ƏƏSMN-ə etdiyim müraciətlər Muşviq Zeynalovun lehinə həll edildiyindən, bu qurumlara təkrar-təkrar müraciət etməyimdə heç bir mənə görmürəm. Mən nə qəbahət etmişdim ki, Əmək Məcəlləsinin 70ç maddəsi ilə işdən çıxarılmışam? Bu suala sözügedən qurumlardan müsbət cavab ala bilmədim.

Respublika Dəri-Zöhrəvi Mərkəzinin baş həkim Muşviq Zeynalovun pulu, TƏBİB-də adamları var, bir sözlə "əli uzundur, hər yerə çatır", mənim isə göydə Allahım, yerdə ümid etdiyim Sizsiniz! Bu səbəbdən, ancaq və ancaq şəxsinizə müraciət etməyi məqsədə uyğun bildim. Allahın lütfü böyükdür, inanıram ki, bir gün haqq öz yerini tutacaqdır. Mənə bu dünyanı dar, 2 balamı isti evindən, bir tikə çöhrəyindən edən Sizin sayənizdə cəzalarını alacaqlar".

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Allahverdi Eminov

**Azərbaycan Yazıçılar
Birliyinin üzvü, Dosent, Yazıçı,
Prezident mükafatçısı**

Adil pilləkənləri ağır qalxırdı, mərtəbəsi üçüncü idi. İkincidə dayandı, qırx altı yaşını ikiye böldülər. Bərk öskürdü, qabırğaları lillli suda üzən balıqlar kimi axdı. Nazikət təbəqəsi titrədi. Sol əlini üreyinə apardı, bomboşdu. Ona elə gəldi saği ilə solunu səhv saldı. Sağında ağır hiss elədi. Özünü divara söykədi. Taqəti çatmadı, dizi üstə çömbəldi. Vaxtsiz dən düşmüş saçları köhnə gödəkçesinin sol yaxalığının sallandı. Adil qopub düşmüş saçlarının rəngini sezdirdi. Qarını yağırı saçlarına, bəs niyə ağ saçlarına yox? - Sualına cavab tapmaq halında deyildi. Ayağa qalxmaq istədi, sağ əlini dizinə dirəyib cəhd göstərdi. Azca dikəldi, sonrakına qollarının gücü çatmadı. Birinci mərtəbədə qapı açılıb örtüldü. Uşaq səsi eşitdi. Utandı və bir də sinədi gücünü. Ayaqları keyiyirdi, amma tərpeniş vardı. Divara mıxlamışdılar onu? Bəs necə mışmardı ağırtı, qanı da çıxmır. Yadına iyirmi üç il əvvəlki əhvalat düşdü. Gözlərini qapadı ki, tam xatırlasın: Bu məhəllədə baş vermişdi. Qonşu cahılların dilindən düşmürdü. Sevdidi Sevgimlə gəzirdi, şirin söhbət eləyirdilər. Xoş arzularından danışdılar. Sevgim uzun saçlı, alagöz, şirin səslə qızı. Özünün üç yaş kiçikdi. Bu arada üç oğlan onlara yaxınlaşdı. Adil gödəkək boyusunu tanımışdı. Qəsəbənin son məhəlləsinin idi. Adilə söz atdı. Bu, kifayətli Adilə. Və bu anda gözlərini yumdu, sancı sürünürdü bədənində. Kürəyini divardan araladı. Ağrı imkan vermirdi keçmişinə qayıtsın. Arzusunu eşitdilərmi? Toxdadı: hadisə olmuşdu - əsas budur ki, yalan deyildi. - Öz-özünə piçildadı.

- Qız təzə sakindi? - Gödəkək söz atdı və hırıldadı.

- Görmürsən yanaqları Quba almasıdır. - Uzun caydaq oğlanın dilindən çıxmışdı.

Adil özünü azca qabağa verdi, üzünü üçüncü cavana tutdu: - Hə, nə durmusan, sən də sözünü at! - Qəzəbinə sözləri dodaqlarının qırma olub diyirdi. Və anladaca özünü gödəkəkə çevirdi, qarın nahiyyəsi yumruğun zərbəsinə tıradı. Oğlan büküldü yumaq kimi. - Sizinləyem. Gəlin irəli, hə, gəlin, - deyib hər ikisinin boynunna yapışib bir-birinə pərçimlədi. Gödəkək özünü düzəldib Adilə sarı cummaq istədi. Yumruq yolunu kəsdi. - Xeyali hadisə Adilin beynindən çəkilməmişdi.

Qara milçək şirə həvəsində vızıldayırdı. Adilin sifətinə qonur, axtarır və qaçırdı. Adilə məzənlənmirdi, kəsif qoxuya aldanırdı. O, sulanmış ağzını nazılmış, əti qaçmış barmaqları ilə qapadı. Və güldü: indisinəmi, yoxsa keçmiş əhvalatamı? Öz-özünə piçildadı: - Onun qarnına vurmuşdum, zərbədən qatlandı. - Milçək Adilin alına qondu, bu məqamı itirmədi, milçəyi tutdu, ovuna aldı. Yenə gülmək istədi. - Hə, canın mendedir. - Milçək ovunda fırlanırdı. Ona yazığı gəldi, ovunu açdı. - Daha buralarda görünmə, mənən heç nə tapmayacaqsan. Ağrını sanki milçək özüylə

aparmışdı. Adilin qara baxışlarına işıq doldu, üreyinin yerini indi hiss elədi. - Bəs sonrası necə oldu? - Adil canının sakitliyinnən əhvalatın sonunu xatırladı:

Polislər gəlib çıxmışdılar. Kök qara bığlı polis nəfəri hər üç cavana qəzəblə baxırdı. Başını buladı:

- Ayıb olsun sizlərə, üçünüzüz - Susdu və tərs-tərs baxdı. - Bu oğlanın qəsəbədə səsinə eşitməmişik. İntizamlı cavandı. - Qıza gözücu baxdı. - Nə yaxşı bu qız işə qarışmamışdır. Bəxtiniz gətirmişdir. Qızın yanında oğlana söz atmaq ayıbdır.

Səkide polis maşını dayanmışdı

Adil özündə qüvvə duydu, firsəti qaçırmmaq istədi: - Özümü evə çatdırım. - Öskürdü, boğazını quru çöplə qurdaladı sanki. - Əlini cibinə atıb, dəsmalını tapdı, buruna apardı, kəsif iy az qala öskürəyi yenidən qaytaracaqdı. Dodaqlarının süzülən selik dəsmalı islatdı. Və cibinə qoydu: - Üç oğlanı vurub yıxan, Adil, indi ayağa qalxa bilmirsən. - Çiyinləri qurumuş bu daq kimi titrədi. - Budumu kişiliyin, Adil? - Sualı içərisinnən verdi və astaca cavabını piçildadı: - Bəli, Adil, kişiliyini iki yerə böldün. Biri o tayda qaldı Sevgimlə əbədiyyətə qovuşdu. Biri də. Və özünə necə güc gəldisə, kürəyi divarı yalaya-yalaya düzəldi. Əlləri yanına salandı və blokun tavanına baxdı. - Ləp edam yerinə oxşayırdı. - Gülməmək istədi, dodaqları yapışmışdı bir-birinə. - Birce stulu çatmır, Adil.

Öskürək tutmuşdu, sinəsinnən qisasını alırdı. Ağrı aşıyağı sıyrılırdı. Böyrəkləri haqlayırdı. Sancı ötürdü bəxtinnən: - Otağa çatdır mənə, ya Tanrım, - deyib əlini cibinə apardı. Məqsədsiz eləmişdi. - Öz çarpayımda can verim, ya Tanrım. - Çiyinləri titrədi köhnə gödəkək ilə. Göz yaşları yanaqlarında qurumuşdu, güllələmişdilər yerində. - Adil, iyirmi üç ildə sən ağılamamısan, cəmi bir dəfə, Sevgimin faciəli həlakı günü. Ya Tanrım, nəçə vaxtdı Sevgimin qəbrini ziyarət edə bilmirəm. Taqətim çatmır. Nə üzle, Sevgim, sənə ziyarətə gəlim, qəbirdə duysan ki, Adil... - Hönkürdü. Qarşı qapı açılıb örtüldü. Dəsmalı ovcunda bükülmüşdü, bürümüş qatlarını açib göz yaşlarını sildi. - Adil, tələs, daha qonşulardan dəbiz, mənən qaçır. Öz çarpayımdaq

Pilləkənləri qalxdı, qapıya söykəndi. Təngnəfəs olmuşdu, boğazı bir damla suya möhtacdı. Bir qaranquş o damcını gətirsə, borc alardı. Dünənnən bir tikə çörək də ağzına aparmamışdı, yalnız siqaret çəkmişdi, o da qurtarmışdı.

Açar köynəyinin sol cibində idi, həmişəlik yeri ydi. Açıb içəri girdi. Otaqlar ağ canavar kimi dişlərini qıçırdı, Adili udmaq üçün. Yerinnən tərpenmədi, divara qısıldı. Hənir-filan haçannan çəkilməmişdi. Özünən asılı olmadan «Ana», «Ana» piçildadı və ümidini itirmədi: - Ana, haradasan, Adildi, gəlmişəm. Məni niyə tənha qoymusan? - Çömbəldi, başını dizləri arasına qoydu. Sinəsi yanırdı. - Ana, su ver mənə.

Otaqlar məzar təkin susmuşdu, Adil isə anasını sorayırdı. Və

qəfil onu gülmək tutdu. - Anamı axtarıram? Adil, vaxtında axtarardın, indi yox.

Ayağa durub, burnu süzülüş ayaqqabısını çıxardı, pəncəyini büküb tulladı bir küncə:

- Ana, son dəfə Adilə vidalaş, - deyib huşu keçmişə uçdu: Ailənin tək oğlu idi, bacıları ailə qurmuşdular. Atası rəhmətlik nə lazımsa evə almışdı. Yeganə arzusu Adili evləndirmək idi. Anası sübhədən oyanır, səhər yeməyini hazırlayırdı. Naharı intizarla gözləyirdi ki, ana-bala bir süfrədə oturaçaqlar. Adil günbəgün ata-anadan, evdən soyudu. Anası isə balkonda durub qəmli-qəmli yollara baxırdı, Adili axtarırdı yorğun baxışları ilə Adil evvəllər özünü o yerə qoymurdu. Bu vərdiş onun ömrünün iyirmi üçüncü ilinnən sonra baş vermişdi. - Ana, eşitmirsən səsimi? Evdəyəm. Su istəyirəm. - Bəlkə yatmışan? - Adil addım-addım otağa girdi. Yalnız öz çarpayısı idi. - Televizorun oturağına nəzər saldı. - Bu da mənə kimidir, bəs başı hani? O gün usta çağırmışdım. Usta idi? Deyəsən televizoru biryolluq apardı. Açıq ara qapıdan soyuducu olan otağa baxdı, o yerində yoxdu. - Bəs soyuducunu neyləmişəm? O əclaf o gün gəlib apardı ki, borcuna çıxaram. Əclaf, sənə o qəder yaxşılıq eləmişəm. Bir dəfə sən aralığa salıb əzişdirmişdilər, canını qurtardım. Əvəzində mən on beş gün yatdım.

Huşu gəlib-qayıdırdı, bütün keçmişləri xatırladı biryolluq gedəcəkdi. Çarpayıdan yapışib özünü nimdaş döşəyə yetirdi. Dəmir çarpayı onu atıb-tutdu. Huşu qayıtmışdı: Bərk soyuqlamışdı, hərəti dozanı aşmışdı. Sayıqlayırdı, «Ana», «Ana» deyirdi, «həkim çağırın» piçildayırdı. Bu, o gün idi, xəstələnməsini xeyli şişirtmişdi. Sevgimlə görüşməliydı, ad gününü təbrik edəcəkdi. - Belə haray-həşir qoparmasam anam əl çəkməyəcək. Atası işdən qayıdanda anasına təpirdi ki, Adili çarpayıya bağlama, dərslərindən geri qalır. Həkim də baxdı. Adil çarpayıdan beləcə canını qurtarmışdı.

- Ana, ana, haradasan, mənə indi çarpayı buraxmır. Ana gəl, yalvarıram. - Adili hiçqırıq boğdu, boğazında arıya dönüb sancdı. - Ana, ana, nəydi mənə günahım? Cəmi iyirmi üç il yaşadım. İyirmi üç il

qaytar, əlacım sənədi, ana. - Gözlərini yumdu, uzaqdan atasının səsinə eşitdi: «Hər şey mənə əyan oldu, oğul. Zəng elə bacına, sənə yemək gətirsin. Neçə gündü acsan. Mənim imkanım yoxdur, Adil. Yiğ telefonu». - Səs kəsildi, bir səçə özünü pəncərəyə çırpıdı, bəlkə bu səsdən idi. Adil pəncərəyə boyladı. Həmin səçədi: hər gün pəncərənin tayını açırdı, çörək tikəsini bayır tərəfə qoyurdu. Üzü evlərə ekilmiş iydə ağacının budağının uçub qonurdu çörəyin yanına və nazik dimdiylə qoparırdı, başını qaldırırdı. Başqa səçələr xəbər tutmurdular. Birce balaları yaz vaxtı pərvazlananda yanına salıb gətirirdi. Adilə öyrəşmişdi səçə, isinişmişdilər bir-birinə. Neçə gündü Adil evə gəlib üzquyulu çarpayıya uzanırdı və uzun yuxuya gedirdi. O vaxt ayılırdı, gecə düşürdü, həmin səçə yuvasında gecələyirdi. Bu dəfə səçə pəncərəni dimdikləyirdi, neçə gündü ev sahibi görünmürdü. Səçə nigarən pəncərəyə dırmadı, qanadları hesabına müvazinetini saxlayır, içəriyə boylanırdı. Hətta çarpayıya muncuq gözlərini zilləmişdi.

Adil əlini səçəyə sarı uzatdı: - Taqətim yoxdur, - piçildadı. - Bir tikə çörək olsaydı sürünə-sürünə gələrdim, sənə naümid qoymazdım. - Bağışla, sən imişsən sədaqətli, sən son dəfə görürsən Adili. - Göz yaşları sinəsinə yapışdı.

Səçə uçub getmişdi. Çarpayıdan qalxıb pəncərəyə gəlmək istədi. Ayaqlarını salladı, sonrasına gücü çatmadı. Boylandı pəncərəyə. Adil piçildadı: - Ac getdi. Zavallı quş. Qılçalarını qatlayıb çarpayıya uzandı. Balışı boynunun altına qoyub dikəldi. Nazılmış boynu yastıqdan sürüşdü. Əlini sinəsinə apardı. Çömbəldi, barmaqları nömredə qalmışdı. İlkində səhv yığmışdı. Ağrı isə güclənirdi. Bədənində qədim sarımtıl başdaşı kimi nöqtələr, cızıqlar yol açmışdı. Barmaqları ilə toxunmaq istəmirdi, ağrısı güclənəcəkdi. Bu anlarda səçə özünü pəncərəyə çırpıdı. Dimdiyi şüşədə süzülə-süzülə aşağı endi. Səsi Adil eşitdi. - Mən. Mən nə üzle anamı çağırıram, ya Tanrım. Nəhayət, «Təcili yardım» yığdı. Beyni səssizcə işləyirdi, üreyi sancırdı. Əlini tər almış sinəsinə apardı. Sanki dımırıqla narın torpağı cızırıdılar. Böckələr,

kəpənəklər, qarışqalar dımırığın dişinnən səksənib qaçırdılar. Adil o cizgilərə, nöqtələrə baxır, köksünü ötürürdü. Hər bir nöqtədə acı xatirə görürdü. Onu hiss elədi ki, qapı aralandı, həkimin səsinə eşitdi:

- Gəlin doktor, nə tez gəldiz, sağ olun, - dedi.

Doktor bu mənzilə gəlib-gətmışdi. Adilin atasını yaxşı tanıyırdı. Və Adilin çarpayısına yaxınlaşdı, taxta kətli özünə çəkib oturdu. Əhvalını soruşdu, dilinə «yalan» gəldi:

- Hər şey yaxşı olacaq, - deyib alnını ovuşdurdu. - Sən iradəli oğlansan, Adil, ölümə qalib gəlməli-sən. - Həkim məsələdən agah oldu: «İynəsinin vaxtından keçir, bu o deməkdir kiçik». - Üreyinnən keçirdi və bunu etməliydı, fəvqəldə halda

Adil danışmırdı, amma təsəllini anıyırdı. Solğun sifətini qaşdı, daraq dəyməmiş saçlarını qarışdırdı. - Harandır ağrıyan? - Süni soruşdu. Xəstənin qurumuş dodaqları qaralmışdı. Gözləri çuxura düşmüşdü, ovurdu batmışdı.

Adil huşunu bərpa elədi:

- Ağrımayan yerim yoxdur, doktor. - Dodaqları səyirdi. - Siz ki. - Üzünü xəcalətinə sola çevirdi. - Mən tənhaləşmişəm. Nəyimi axtarırsınız. - Üzünü həkimə döndərdi. - Ölümləyən, vaxtı keçirmə, doktor. Qara qəpiyim də yoxdur. - Susdu, alına tökülmüş saçlarını sağ yana atdı. - Bacılarım Bakıdadır, arabir zəng atırlar, - hiçqırdı. - Onları da bezdirmişəm. Tək ölmək istəyirəm. - Əlini pəncərəyə uzatdı, nəse demək istəyirdi, bacarmadı.

Həkim Adilin köynəyini soyundurmaq üçün ona yaxınlaşdı. Adil bunu hiss eləyib, həkimə kömək üçün köynəyinin yaxasını açdı, maykasının ətəyinnən yapışdı. Həkim dəhşət bürümüşdü. Sanki bədənini xırda qırmaya tutmuşdular, boş yer qalmamışdı: «Yer olmazsa öləcək bir neçə dəqiqəyə» - həkim fikrinnən keçirdi. Əlac sol qolunun çiyin tərəfinə qalmışdı. Yanılmamışdı. Həkim sevindi, Adilin gözlərində işıq çabaladı.

- Qolunu qaldır. - Həkim yumşaq ümidlə diləndi və əlinə yapışdı. - Adil, birce burada yer qalibdir. - Başını yaxınlaşdırdı. Eynəyini çıxarıb geriye çəkildi və təzədən eynəyini taxdı, orada yazılmışdı: «Gəlirəm, Sevgim». Vəssalam.

Həkimin əlləri titrəyirdi, özünü o yerə qoymurdu.

- Adil, - dedi, - yalnız. - Susdu, bir də oxudu. - İcazə versəniz, ancaq buraya. - Sözlər boğazında çırpındı. - Əgər yaşamaq istəyirsən. Son ümidindir!

Ayağa durdu, otağa göz gəzdirdi. Adilin uzandıqı otağın arxa divarında, başı üstə foto-şəklini indiyə gəldi, bir-iki saniyə baxa bildi. Gözləri yaşardı. Adilinə gözlərində nəse sönürdü. O, başını güclə qaldırdı, dəmir çarpayıya söykədi.

- Özünü ələ al, hələ ümid yeri var, Adil. - İynəni barmaqları arasında tutmuşdu. - Sol əliylə həmin sözləri siğalladı, bir-iki saniyə qalmışdı iynənin, müqəddəs vədə, arzuya «zəhər» vursun. - Vaxt keçir, son ümidini fəvqəldə vermə. - Həkim özünə inamla iynəni qoluna yaxınlaşdırdı. Bu an Adil son taqətini toplayıb, həkimin barmağının tutdu, sıxdı və kənara çəkdi.

- Doktor, - piçildadı. - O yerə təmiz saxlamışam indiycən, Sevgimin adını qorumuşam. Mən Sevgimə nə cavab verərdim, doktor. Məng - Sözləri qırıldı, dodaqları səyirdi. - Pəncərəni aç, doktor, səçəyə bir tikə çörək - Fikrini tamamlaya bilmədi. Başı sinəsinə eyildi. Sol qolu pəncərəyə, şüşəni döyəcəyəm səçəyə uzanmışdı. Doktor ustufca Adilin qolunu sinəsinə apardı.

Quşcuğaz bir boy qalxıb qanadları ilə çırpınırdı...

MÖZEYİ-ŞEYX

*(Otuz ildə mən şeyxül-islamam, hələ də bilmirəm ki, vicdan nə olan şeydir. Allahşükür Paşazadə)
O səbəb vicdanımız ayinə tək deyil təmiz,
Arxasında görünər xəlvəti etdiklərimiz.*

*Aşkar olmalı zad var işə hər yerdə olar -
Qüds olan yerdə qumaş, bərq verən pərdə olar!
Arayıb görsə hamı bizləri, pəjmürdə olar,
Əhli-səvvab olanın bir əli də şərdə olar -
Ta binadan doğulub xeyr ilə şəər bir cüt əkiz!
Bu sayaq, həm qalır iman da təmiz, biz də təmiz!*

*Bu səbəb ki, silirik aynamızı çirkab ilən,
Səpirik üstünə müşk, qüsl edirik güləb ilən.
Zikr edib tövbəmizi hər dəfə bir qülləb ilən,
Tər-təmiz də yuyuruq bətnimizi şərab ilən.
Belə halət görünür çoxlarına çox da qəliz,
Bu sayaq həm qalır iman da təmiz,biz də təmiz.*

*Bütpərəstlər kimi kafir deyilik, şükri-xuda!
Təkcə bir heykələ səcdə qılırıq, hərdən o da.
Verməməkcün imanı əldən, olur ki, arada,
Əyillirik ikiqat padşahın önündə, ya da
Hərdən övrətini görçək hazırıq çökməyə diz.
Bu sayaq, həm qalır iman da təmiz, din də təmiz.*

*Nəyimiz varsa, şükür, yox qəti yaltaqlığımız!
Ucalır göylərə minarədə alçaqlığımız.
Kişiyik, tülkü kimi varsa da qorxaqlığımız,
Salavatda bilirlik-var hələ, saqqal-bığımız.
Örtürük həna ilə çirkabını, qalmasın iz!
Həna altında itir xəlvəti etdiklərimiz!*

*Hər dəfə can qoyuruq seçkidə ədalət üçün,
İndidən yazdırırıq səvvabı qiyamət üçün.
Padişahdan alırıq ilhamı xoş niyyət üçün,
Xəlgə layla çalırıq ölkədə əmniyyət üçün!*

*Hamiya belli, şükür, namusumuz-qeyrətimiz !
Nola, vicdanımızı saxlamırıq çox da təmiz-
Pərdə altında itir xəlvəti etdiklərimiz!*

2018

ŞƏRƏFLİ AD-SANIMIZ

**Yetdi Ulu Tanrıya ah ilə əfğanımız,
Çıxdı qəfil ortaya nə kimi oğlanımız.**

**Bir dənə hökm eylədi, susdu ahü-nalələr,
Başladı züý tutmağa zurna-balabanımız.**

**Gördü yem olmur bizə təzə demokratiya,
Eylədi hökmi-fərma, qurban ona canımız:**

**Cin-şəyatın xoddadı köhnə dəyirmanları,
Yarma olub töküldü təknəyə dövrənımız.**

**Əlhəmdülillah, dəxi toxdu gözü millətin,
Təknəyə səmt düşməyə yoxsa da imkanımız.**

**Ac-yalavac da qalsaq, nə kimi dözdük, şükür!
Dillərə əzbər oldu şəərəfli ad-sanımız.**

**Çox qudurub yetmiş il batmış idik çirkaba,
Yuyuldu göz yaşıyla, pak oldu vicdanımız.**

**Yallı gedir erməni qanlı Cıdır Düzündə,
Sevincdən qan ağlayır Kəlbəcər, Ağdamımız .**

**Qaycının dimdiyində kəsildi əlçim-əlçim,
Qırmızı lentə döndü qızıl şəhid qanımız.**

**Təpəməzdə təpiklər, cibimizdə qəpiklər,
Guppagurup çəpiklər oldu şəraf-şanımız.**

**Seyrəlsə də cərgemiz, sürünsə də kölgemiz
Qaynayır qazan kimi dopdolu zindanımız.**

**...Baba Dərvişdir dözü-r-nər oğlu nərmış, demə:
Nə Sabir buna dözdü, nə Baba Pünhanımız....
2019**

QARABAĞ MİTİNGİ

Ay gədə! Qoyma, qaçdı! Tut! Bur qolunu, bas maşına!
Dalı çox zopalar görüb - vur başına, vur başına!

Bunların canı-it canı! Qorxma, şəplə, ölən deyil!
Xoş sözünən adam olub, bu millət düzələn deyil!
Başına zopa dəyməsə, ta ağıla gələn deyil,
Doxsanlarda şirə qalıb, həkk olunub yaddaşına.
Ay gədə! Qoyma qaçdı! Tut! Bur qolunu, bas maşına!

Qoyma dənizə hoppana-yolun sal belə! Sal belə!
Qaçıb dalınca çatmasan, zopanı yellət, selbələ !
Beşi birinin üstünə! Salaq canına vəlvələ,
Kəfənini cırıb qaçar ölü qalsa özbaşına -
Qarmala canavar kimi -bur qolunu bas maşına !

Çək zopanı kəlləsinə, zərbindən dizi titrəsin!
Qoyma, aşar pişik kimi hasarın iki metrəsin.
Bir badalaq at qəfləti, qaçdığı yerdə büdrəsin,
Baxma uşaqdı, ya qoca - yığ asfaltı, çırp leşinə!
Dalı çox zopalar görüb - vur başına,vur başına !

Əlini at xirtəyinə,yumruğa tut üzün-gözün,
Kəlləsiüstə gəlib yərə, iməkləsin dizin-dizin.
“Bandotdeldə “göstərəcəm bu çaqqala Cıdır Düzün!
- Qarabağ!-deyib anqırır dəli kimi özbaşına!
“Çimdircəm” “İstisu”da! Bur qolunu, bas maşına !

Keçən dəfə divan tutub min dənə belə qanmaza,
Ya dırnağını çəkdirib, ya da oturtmuşam “paz”a.
İçəridən çıxan kimi, yenə başladı “qoz-qoz”a?!
Hələ dalı sağalmayıb, qalıb qaşına-qaşına,
Təzədən zopa istəyir?! Bur qolunu, bas maşına!

Gah:-Azad seçki! -qışqırır, gah:-İstefa! Gah: -Qarabağ!
Qanmayır, ay kişi, olan olub, keçibdi çox qabaq!
Biri qazi olub gəlib, biri şikəst, biri çolaq,
Sən öl, axsaya-axsaya cumurlar ocaq başına!
Kəs qabağın! Qoyma qaça! Bur qolunu, bas maşına!

Qır şüşəni, əz maşını, nə gəldi vur, dağıt, tala!
Nə gəldisə şil-küt elə, bircəciyin qoyma qala.
Sonra yazıb peysərinə, basaq bunları padvala
Canı çıxıb ödətdirək qohumuna-qardaşına!
Gəlhagəli “əlqapın”! Bas maşına,bas maşına !

Yığın, tökün Ümbakiya! Aparın atın Ələtə!
Öz günahıdı, ay dədə, özün salır rəzalətə.
Sən işini gör-uzaqı, BMT-yə, ya ATƏT-ə
Yazıb bəyan eyləyəcək, yalvaracaq boş-boşuna!
Day demir ki, bizdən də çox ATƏT-in gəlir xoşuna!
Dedim ki, qorxma, ay gədə! Yığ maşına! Yığ maşına!
19 yanvar 2019

BİR QARIŞ, BİR QARIŞ

Millətim biri-birinə “atır” bir qarış-bir qarış,
Girdabi cəhənnəmə batır bir qarış, bir qarış.

Tanrıya şükr edirik, ta ki, çəkinmə əzabı,
Səbrimizin sonu yox, qəbrimizin də hesabı.
Biri yeyir kababı, hamıya çatır savabı,
Tüstüsü hamımıza çatır bir qarış-bir qarış,
Millətim bir-birinə “atır” bir qarış-bir qarış.

Hamının gözü qabağında gedir minbir oyun,
Beş-altı timsah udur millətin halalca payın.
Keçir buruntağa kim dindi, olur danaboyun,
Ehtiyacdən əriyib itir bir qarış-bir qarış,
Girdabi cəhənnəmə batır bir qarış-bir qarış.

Taxta kim mindi geyir əyninə şeytan libası,
Guya, heç çoban deyil nəsl-i-nəcabət, babası.
Yalquzaq qurda dönür cümlə qohum-əqrəbası,
Zəbt edib dağı-daşı tutur bir qarış-bir qarış,
Sonra da bir-birinə “atır” bir qarış-bir qarış .

Kim ki, səs saldı, salır cəncələ boş kəlləsinə,
Amma, hikmət budu ki, kimsə çıxarmır səsini.
Oxudublar hamının mollaya fatihəsini,
Döşəlib yanbayana yatır, bir qarış-bir qarış,
Girdabi - cəhənnəmə batır bir qarış-bir qarış.

Kim oyansa görəcək-köhnə hamam, köhnə də tas,
Nə üç alma tökülür, ya nə səbət var, nə gilas.
Əsir xəzan küləyi, bir bozanaq, bir basabas!

**Aləmi bir-birinə qatır bir qarış-bir qarış,
Millətim cəhənnəmə batır bir qarış-bir qarış.**

**Oxunan ismi-əzəmlər axır ki,verdi bəhər-
Verib ağız-ağıza zarıyıraq şamü-səhər.
Elə ki,gördü cəməət,dözümə çatmır hünər,
Daşa dönüb dikəlir,bitir bir qarış-bir qarış,
Axır ki,arzusuna yetir bir qarış-bir qarış...**

YAZIBLAR

Xəlvəti, bəxtimizi bilmədik heç hara yazıblar,
Götürüb, qara nöyütnən, kitaba qara yazıblar.

Ey bəxtimizi alnımıza həkk edən Allah!
Sən qoyan dərkənərə məkrli işarə yazıblar?!

Kimdi bu - Tanrıya da qulp qoyur? Bismilla! Vaveyla!
Allah yazanın üstünə, dübarə, yazıblar?!

Səndən yuxarı yoxsa da bir kimsə, nə hacət-
İblisi önə, amma səni sora yazıblar?!

Rəzalət içrə qalıb oldu zəlil əhli-dühalar,
Götürüb adlarını ankete: -Biçarə-yazıblar.

Millət nə qədər elm oxuyur, yoxdu nicatı,
Elmin də yolun marketə, bazara yazıblar.

Kim haqqı deyib hürriyyətə canını qoymuş,
Basıb “içəri” narkoman, avara yazıblar.

Tanklara sinə gərdi, şəhid oldu oğullar,
Hürriyyət adın İblisə, kaftara yazıblar.

Yoxdur Qarabağ! Qarə gəlibmiş qara baxtı,
“Artsax” sözünü Şuşada divara yazıblar.

“AzNeft” sözünün Azərbaycanı pozulmuş,
Nefti ki, qalıb, onu da SOKAR-a yazıblar.

Millət salınıb “UZİ”yə - qarnında yara var!
Pəhrizi qara əppəyinən şora yazıblar.

Son mənzilinə orderi, şükr et, Baba Dərviş,
BOMJ-lar üçün Hövsandakı məzara yazıblar !

İÇİNDƏ

Ömrü bada verdik ötüşən illər içində,
İtdi izimiz çöp kimi gur sellər içində.

Dən dərdi çəkib küllük içində eşələndik,
Olduq başıküllü tökülən küllər içində.

Daim baş əyib zalimə ,sandıq adamıq biz,
Yetən bizi mindi bu qədər fillər içində.

Hey baydaq alıb, axırı olduq alabaydaq,
Olduq çürük əməlli saf əməllər içində.

Rusdan üzülüb ingilise dil bulamaqdan,
Döndü köləyə doğma dilim dillər içində.

Kim ki, Vətəni pul kimi əldən-ələ verdi,
Mindi belinə millətimin,”əllər “ içində.

Daş düşdü zəlil taleyimin başına,ey vah !
Daş ömrü keçib getdi daş heykəllər içində.

Qaldır başını, ey zəlili-milləti-məzlum!
Aldanma, oyan -gürzə yatır güllər içində!

Kəs səsini Dərviş, başını cəncələ soxma,
Sonra demə ki, qalmışam əngəllər içində !

Aprel 2018